

Op te bergen
in de band van
25 en 26 juni 2008

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie

gehouden op 18 juni 2008

INHOUD

Opening	3
Vaststelling van de agenda	3
Verslag vergadering 28 mei 2008 en de lijst van toezeggingen	4
Ingekomen stukken	5
Rondvraag	5
IPO-aangelegenheden	5
Statenstuk 2008-336, 1e Bestuursrapportage 2008	5
Statenstuk 2008-332, Voorjaarsnota 2008	12
Statenstuk 2008-333, Herziening kredieten Programma Provinciehuis van Morgen	26
Statenstuk 2008-328, Herziening krediet Uitbreiding Drents Museum	
Statenstuk 2008-329, Herziening krediet Nieuwbouw depot Drents Museum	35
Statenstuk 2008-334, Provinciehuis als voorbeeldproject Programma klimaat en energie	36
Statenstuk 2008-337, Nota Europastrategie Drenthe	40
Mededelingen	44
Sluiting	46
Toezeggingen	47

STATENCOMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ECONOMIE

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 18 juni 2008 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

A.G.H. Peters (CDA, voorzitter)
M.A.M. Berends (PvdA)
H.H. van de Boer (VVD)
A. Huizing(PvdA)
S. de Jong (CDA)
A. Kerstholt (VVD)
H. Klaver (CDA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
T.S. Medemblik (ChristenUnie)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
P.H. Oosterlaak (SP)
A. van der Tuuk (PvdA)
G.J. Udding (VVD)
E.R. Veenstra (PvdA)

Verder aanwezig:

H. Baas (ChristenUnie)
J.H. Bats (VVD)
mevrouw T. Klip-Martin (VVD)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)

Met kennisgeving afwezig:

A. Wendt (ChristenUnie)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering en deelt mee dat de heer Wendt, die herstelt van een operationele ingreep, afwezig is. Hij stelt de commissie voor hem een bloemetje te sturen en hem een snel herstel toe te wensen.

Daartoe wordt besloten.

2. Vaststelling van de agenda

De VOORZITTER stelt voor om de vergadering om 19.00 uur te sluiten, ook als nog niet alle agendapunten zijn behandeld. De nog niet behandelde punten zullen dan in een volgende vergadering worden behandeld.

Daartoe wordt besloten.

De heer DE JONG stelt voor agendapunt 11 voor de punten 9 en 10 te behandelen.

De VOORZITTER constateert dat de commissie hiermee instemt.

3. Verslag vergadering 28 mei 2008 en de lijst van toezeggingen

De heer DE JONG meent in de vorige vergadering te hebben gehoord dat de commissie een compleet ge-update lijst van toezeggingen zou krijgen. In het verslag van die vergadering, noch in de daarbij behorende lijst van toezeggingen is hiervan iets terug te vinden.

De heer KERSTHOLT zegt dat de in de bovenste twee regels op pagina 19 door de heer Baas gedane toezegging in de lijst van toezeggingen ontbreekt.

De heer BAAS meent geen toezegging te hebben gedaan, omdat de staten niet expliciet op zijn bereidwilligheid hebben gereageerd.

De VOORZITTER vraagt of het college ermee instemt dat dit punt alsnog aan de lijst van toezeggingen wordt toegevoegd.

De heer BAAS heeft hier geen bezwaar tegen.

Mevrouw KLIP zegt dat de geactualiseerde lijst van toezeggingen er al is. Het lijkt haar geen probleem de staten die lijst zo spoedig mogelijk toe te sturen.

De VOORZITTER zegt dat die lijst bij de statenzending van deze week zit.

De heer DE JONG vraagt of de lijst van toezeggingen bij het verslag van de vergadering van vandaag ook wordt aangepast.

Mevrouw KLIP zegt dit toe.

Met betrekking tot toezegging nummer 3 van de lange termijn zegt spreekster op 30 september 2007 te hebben gemeld dat het college de WMD per brief zou vragen de aandeelhoudersvergadering voor te leggen of de structuur van het bedrijf wel op de toekomst is toegesneden. Ondanks de niet warme ontvangst van dit verzoek door de vergadering van aandeelhouders is een toekomstverkenning gestart. Die Toekomstverkenning structuur WMD, waarin ook de zeggenschapsverdeling wordt meegenomen, doorloopt een zorgvuldig uitgestippeld traject en zal pas in de zomer van 2009 aan de vergadering van aandeelhouders worden voorgelegd.

De heer VAN DER TUUK prijst de heer De Jong dat hij steeds zo nauwkeurig toeziet op het nakomen van de toezeggingen, maar het lijkt hem te ver gaan dat deze dit in zijn eentje als een soort van hobby moet doen. Het is namelijk een zaak van de hele staten om er strikter op toe te zien dat het college de toezeggingen nakomt.

De heer KLAVER dankt mevrouw Klip voor haar snelle reactie op zijn vraag uit de vorige commissievergadering, maar is wel buitengewoon ongelukkig met het antwoord. In de vergadering van 26 september 2007 is als einddatum van de timetable juli 2008 genoemd. Waarom moet het een jaar langer duren?

In zijn algemene beschouwingen komt spreker op dit punt terug.

Vervolgens wordt het verslag vastgesteld.

4. Ingekomen stukken

De commissie stemt in met de voorgestelde afhandeling.

5. Rondvraag

Geen sprekers.

6. IPO-aangelegenheden

De heer LANGENKAMP heeft in de vorige vergadering gemeld dat binnen het IPO een brief schijnt te circuleren over de verkoop van de aandelen in Essent, welke brief door de gedeputeerde van Groningen is ondertekend. Hij hoort hierover nu graag wat meer.

De heer BAAS lijkt het handiger om dit punt bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2008 mee te nemen.

Mevrouw KLIP zegt dat er geen IPO-brief is. Wel hebben enkele gedeputeerden van de provincies die groot aandeelhouder zijn op persoonlijke titel aan de Tweede Kamer en aan minister Van der Hoeven een brief geschreven over de gevolgen voor het aandelenbezit van splitsing van de elektriciteitsbedrijven. Die brief is mede ondertekend door VNO/NCW. Het dossier is gisteren uitvoerig door het college besproken en het college komt vanzelfsprekend bij de staten terug op deze kwestie.

De heer LANGENKAMP vraagt of zijn conclusie terecht is dat de staten binnenkort over het al dan niet verkopen van de aandelen mogen discussiëren.

De heer BAAS antwoordt dat daar wel van uitgegaan mag worden. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota komt hij hierop terug.

7. Statenstuk 2008-336, 1e Bestuursrapportage 2008

De heer HUIZING zegt dat in de vorige commissievergadering en in de statenvergadering van 4 juni is gesproken over het feit dat veel gelden niet zijn benut. Het rapport van de Rekenkamer Oost-Nederland over de onderbesteding maakt duidelijk dat een bestuur niet in alle gevallen onderbesteding te verwijten valt. Het gaat er ook niet om dat de budgetten per se moeten worden uitgegeven, het punt is dat de afgesproken prestaties moeten worden waargemaakt.

De heer UDDING constateert dat de veronderstelde hogere opbrengst van de opcenten op de MRB wordt gekoppeld aan de verwachting dat het aantal zwaardere voertuigen zal blijven toenemen. Is dat wel reëel, gelet op de inzet op energiezuiniger voertuigen en de stijgende brandstofprijzen? Worden de naar 2008 overgehevelde gelden voor de organisatieontwikkeling dit jaar werkelijk besteed of is er kans op een meevaller?

Het is opvallend dat er na een kwartaal al een overschot van € 5,8 miljoen wordt begroot. De Rekenkamer Oost-Nederland doet ten aanzien van de onderbestedingen enkele constatering en aanbevelingen, die ook wel eens voor Drenthe zouden kunnen gelden. Onderbestedingen blijken een grotere invloed op de externe omgeving te hebben dan werd verwacht. Het lijkt spreker goed het door de Rekenkamer Oost-Nederland aangereikte model voor toelichting op grote onderbestedingen over te nemen. Hoe denkt het college over de bruikbaarheid van die methodiek?

De VVD kan verder goed met de voorgelegde Bestuursrapportage leven.

De heer LANGENKAMP merkt op dat het in de Bestuursrapportage gaat om afwijkingen ten opzichte van de Begroting.

Het lijkt hem goed dat dan ook wordt toegelicht waarom bepaalde uitgaven niet op de geplande tijd worden gedaan.

Op pagina 5 worden voorstellen gedaan met betrekking tot green park, asbestverwijdering en kennisuitwisseling, maar zouden die voorstellen niet in de Voorjaarsnota 2008 moeten staan? Het gaat immers niet om afwijkingen van gestelde doelen?

In de Statencommissie OGB zei de heer Munniksma dat de inverdieneffecten met betrekking tot de vaarweg Erica-Ter Apel erg tegenvallen. In de Bestuursrapportage (pagina 12) wordt echter niet gemeld waarom het allemaal heel anders loopt.

De heer MEDEMBLIK zegt dat de Bestuursrapportage de staten op basis van reële ervaringscijfers een tussentijdse doorkijk geeft naar de nabije toekomst. Door vroegtijdig in te gaan op signalen die uit de Bestuursrapportage zijn af te leiden, kan sturend worden opgetreden.

In de Bestuursrapportage wordt voorgesteld €500.000,- te onttrekken aan de Reserve provinciaal aandeel ILG ten behoeve van Vitaal platteland. Is dit voorstel bewust hierin opgenomen?

Dat de extra overnachting tijdens de statenexcursie in Maastricht ook al is opgenomen, is goed.

Voor de spoorverbinding Emmen-Zwolle wordt zowel in 2008 als in 2009 €2,8 miljoen uitgetrokken. Heeft onderbesteding in 2008 gevolgen voor het te ontvangen bedrag in 2009?

Het extra dividend van Essent is natuurlijk mooi, maar heeft het college er al een visie op hoe in de toekomst met de aandelen zal worden omgegaan. Hoe denken de andere fracties over het bezit van aandelen in Essent in relatie tot de ontwikkelingen op de energiemarkt als fusies en overnames? Hoe reëel is de raming van €6,7 miljoen voor de komende jaren?

Is het bedrag van €50.000,- dat wordt vrijgemaakt om Drenthe steviger op Europees niveau te profileren, niet wat mager als Europa zo belangrijk voor Drenthe is?

Juist als het gaat om toezicht op de naleving van regelgeving en vergunningen is samenwerking in het Platform SHD een goede zaak.

Mevrouw MULDER zegt dat haar fractie over zowel de 1e Bestuursrapportage als over de Voorjaarsnota 2008 uitvoerig en heel plezierig vooroverleg heeft gehad met de ambtenaren.

De verwachte onderbesteding over 2008 zal naar verwachting bijna €6 miljoen bedragen en samen met het resultaat van de Jaarrekening 2007 van €27 miljoen en het overschot van ruim €5 miljoen uit de 2e Bestuursrapportage 2007 is dit voldoende aanleiding om naar het voorbeeld van de Rekenkamer Oost-Nederland een onderzoek naar de onderbesteding te doen. Maar ook hierbij gaat het er uiteindelijk om of de gestelde doelen worden gehaald.

Spreekster stelt voor een groepje statenleden, en dus niet het college, opdracht te geven dit onderzoek uit te werken.

De heer UDDING vraagt of het CDA doelt op een onderzoek van de NRK naar de onderbesteding in Drenthe.

Mevrouw MULDER zegt een onderzoek door de staten zelf te bedoelen. Daarvoor is jaarlijks een budget beschikbaar. Dat onderzoek kan eventueel ook gedaan worden door de Commissie Programmagroting. Maar als GS dit onderzoek willen oppakken en de staten daarbij willen betrekken, is het ook goed.

Verleden jaar zijn in de Begroting per programma middelen beschikbaar gesteld, onderverdeeld in geld voor prioriteiten en geld voor going concern. In de voorliggende Bestuursrapportage wordt de scheidlijn tussen beide onderdelen niet strak gehanteerd, waardoor het af en toe onduidelijk is wat nu prioriteit is en wat going concern.

Als voorbeeld noemt spreekster de bestrijding van het jacobskruiskruid en invasieve exoten. Bermen maaien is going concern en is niet ineens een prioriteit.

In het overzicht Recapitulatie 1e wijziging Begroting worden geen tekorten of overschotten vermeld en daaruit wordt ook niet duidelijk wat nu precies going concern is. Zo is de vergoeding voor fractiewerkzaamheden toch heel duidelijk going concern en geen prioriteit.

In de overzichten vanaf pagina 6 is het bovenste deel prioriteit en het onderste going concern. Zo blijkt er in programma 2 op going concern een tekort te zijn van zo'n € 500.000,--.

Spreekster dringt er bij het college op aan voor de algemene beschouwingen een overzicht te verstrekken van de bedragen waarom het gaat en een toelichting daarop.

Het CDA had de indruk dat wanneer onderzoeken op grond van artikel 217a klaar waren, de staten die zouden ontvangen. Wanneer krijgen de staten het rapport?

De heer OOSTERLAAK had in de Bestuursrapportage toch wel enige mededeling over het vliegveld Eelde verwacht. Zou het niet handig zijn desnoods als p.m.-post op te nemen wat de provincie nog te wachten staat?

Bij de algemene beschouwingen zal de SP enkele moties indienen om de asbestproblematiek nog verdergaand aan te pakken.

Het verheugt spreker dat gewerkt wordt aan het op een goede manier in beeld brengen en beheren van de liquide middelen (pagina 21).

Het college wil € 325.000,-- van het budget voor 2010 van Marketing Drenthe in 2009 inzetten. Is dit voorstel niet wat prematuur nu Marketing Drenthe nog niet is geëvalueerd?

De heer BAAS zegt dat ook het college met belangstelling kennis heeft genomen van het rapport van de Rekenkamer Oost-Nederland over onderbesteding. Er staan heel wat waardevolle suggesties en adviezen in. Het college zal bekijken in hoeverre het zijn voordeel daarmee kan doen, maar zal zeker enkele adviezen overnemen, want het wil het probleem van de onderbesteding onder controle krijgen.

Mevrouw MULDER vraagt hoe de staten kunnen zien welke aanbevelingen het college wel en welke het niet overneemt. Wil het college hierbij ook samenwerken met de staten?

De heer BAAS vraagt waarom het college dat niet zou willen. Eerst moet duidelijk zijn hoe groot het probleem echt is, want een deel ervan wordt veroorzaakt door externe problemen en te ruim begroten. De essentiële vraag is of onderbesteding ertoe leidt dat doelstellingen niet worden gehaald. Het college zal dit duidelijk proberen te krijgen en het is terecht dat de staten zich hiermee ook bezighouden.

De heer LANGENKAMP ziet graag dat hiervoor een plan van aanpak wordt gemaakt.

De heer BAAS zegt dat daar niets op tegen is. Het college probeert het probleem onder de knie te krijgen. Het moet alleen eerst duidelijk zijn hoe groot het probleem echt is.

De heer HUIZING stelt vast dat iedere fractie van mening is dat de problematiek van de onderbesteding moet worden aangepakt. Het was jarenlang gebruik dat de Werkgroep Programmabegroting na vaststelling van de jaarstukken nog eens bekeek wat de opzet was en hoe het was gegaan. Naast het voorstel om een nieuwe commissie in te stellen of de suggesties uit het rapport van de Rekenkamer Oost-Nederland over te nemen, is het natuurlijk ook mogelijk de Werkgroep Programmabegroting dit te laten onderzoeken. Het gaat er immers om het probleem onder de knie te krijgen en die werkgroep hoeft alleen maar een datum te prikken waarop hij bij elkaar komt.

De heer UDDING wijst erop dat een van de conclusies in het rapport van de Rekenkamer Oost-Nederland is dat onderbesteding vaak veel meer en beter te beïnvloeden valt dan wel gedacht wordt. Hij stelt voor het op pagina 19 van het rapport vermelde format over te nemen, want daarmee kan heel veel inzichtelijk worden gemaakt.

Mevrouw MULDER denkt dat dit allemaal wel aan de Werkgroep Programmabegroting kan worden overgelaten. Als de onderzoeksopdracht eenmaal is geformuleerd en door de staten is goedgekeurd, kan die werkgroep met het onderzoek beginnen.

De heer BAAS zegt dat een en ander onverlet laat dat het college zelf het probleem gaat tackelen. De staten kijken er vanuit hun controlerende taak naar, maar het college is verantwoordelijk voor de uitvoering. De activiteit moet dus van twee kanten komen. Het college zal zeker gebruikmaken van de adviezen en suggesties van de Rekenkamer Oost-Nederland.

Mevrouw MULDER wijst erop dat het college ook wel betrokken was bij het werk van de Werkgroep Programmabegroting.

De heer BAAS herhaalt dat het college ook zelf aan de slag gaat.

De heer KLAVER wijst erop dat wanneer de staten de overtuiging hadden dat het onderzoek bij het college in goede handen zou zijn, zij niet zouden voorstellen een aparte commissie in te stellen. Dat de staten zelf zoveel willen doen, betekent dat zij vinden dat het onderzoek naar de onderbesteding wel een versnelling hoger moet.

De heer BAAS zegt dat het college er mee bezig is en er met kracht mee voortgaat. Hij is ervan overtuigd dat uit de volgende Bestuursrapportage duidelijk wordt dat dit ook daadwerkelijk het geval is. In de Bestuursrapportage is niet uitgebreid ingegaan op programmaonderdelen die volgens plan verlopen; volgens de wens van de staten is alleen kort en krachtig vermeld waarom bepaalde zaken afwijken ten opzichte van de Begroting.

In de Bestuursrapportage is met betrekking tot de vaarweg Erica-Ter Apel alleen het verschil ten opzichte van de Begroting aangegeven. De vraag hierover zal hij aan de heer Munniksma doorgeven en hij zal ervoor zorgen dat die vraag ook beantwoord wordt.

Het beantwoorden van de vraag of de bestrijding van het jacobskruiskruid ineens een belangrijke prioriteit heeft, laat spreker aan een ander lid van het college over.

Spreker wijst erop dat de staten in het verleden onderzoeken op grond van artikel 217a altijd toegesonden kregen, maar die daarna nooit agendeerden. Toezending is volgens de verordening ook niet noodzakelijk. De conclusies van de onderzoeken en de adviezen worden in het vervolg via de Bestuursrapportage meegedeeld.

Mevrouw MULDER vraagt waar dit dan in de verordening staat. Bovendien betekent het niet agenderen van een rapport niet dat het niet wordt gelezen. Als een rapport aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen, moeten die gewoon gemaakt kunnen worden. Het gaat om openbare onderzoeken en zij krijgt die graag toegestuurd.

De heer BAAS erkent dat het om openbare onderzoeken gaat en dat er niets op tegen is die de staten toe te sturen.

Mevrouw MULDER stelt vast dat toezending dus is toegezegd.

De heer BAAS zegt dat de provincie met de opruimactie "Pest aan asbest" de komende jaren in samenwerking met onder andere LTO een grote slag wil maken bij het verwijderen van asbestdaken en dergelijke. Dit is overigens ook al in de Statencommissie OGB gemeld.

De VOORZITTER heeft de indruk dat de vraag wat nu precies going concern is en wat een prioriteit nog niet is beantwoord.

De heer BAAS zegt dat het antwoord op die vraag de staten voor de statenvergadering zal bereiken.

Mevrouw MULDER dankt de gedeputeerde voor die toezegging. Maar was het toesturen van de onderzoeken ex artikel 217a ook een toezegging?

De VOORZITTER begrijpt dat dit is toegezegd.

De heer BATS wijst erop dat het voor de spoorlijn Emmen-Zwolle opgenomen bedrag de bruidsschat was bij de overname van de spoorlijn. Het bedrag is geoormerkt. Het is geen BDU-geld en de begrotingswijziging heeft daar geen invloed op.

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2008 zal spreker dieper ingaan op het bedrag van € 50.000,- voor Europa.

De bestrijding van het jacobskruiskruis behoorde tot 31 december 2007 tot going concern. Het college vond het verstandig het de laatste jaren ingeslagen beleid voort te zetten en vandaar dat de bestrijding van het jacobskruiskruis als nieuwe prioriteit is ingezet.

Op de stand van zaken met betrekking tot GAE komt spreker, conform de motie van de PvdA, voor 1 juli terug. De deadline wordt dus gehaald.

De staten hebben voor de komende vier jaar een substantieel bedrag voor Marketing Drenthe geoormerkt; dat bedrag is in vier parten verdeeld. Volgens het door Marketing Drenthe opgestelde actieplan zal de piek in de uitgaven niet in vier partjes geknipt zijn en vandaar de begrotingswijziging om op het moment dat een groot bedrag nodig is dit ook ter beschikking te hebben.

TWEEDE TERMIJN

De VOORZITTER vraagt de fracties in hun tweede termijn ook in te gaan op de vraag van de ChristenUnie over de aandelen Essent en de vraag van het CDA over het instellen van een werkgroep die de onderbesteding gaat onderzoeken.

De heer HUIZING vindt het een goed idee dat de Werkgroep Programmabegroting zich gaat bezighouden met het onderbestedingsverhaal. Hopelijk komt de statencommissie naar aanleiding van het rapport van die werkgroep tot een besluit.

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota zal sprekers fractie op het verhaal van de aandelen ingaan.

De heer OOSTERLAAK zegt dat zijn fractie niet voor het verkopen van de aandelen is.

Het voorstel om de Werkgroep Programmabegroting in te schakelen, vindt hij prima.

Het valt te verwachten dat de provincie extra geld in de luchthaven moet blijven steken. Is het dan niet handig bij de Bestuursrapportage een lijstje te voegen met waarschijnlijke mee- en tegenvallers, die overigens nog niet op geld kunnen worden gezet?

De heer UDDING lijkt het goed de onderbesteding door de Werkgroep Programmabegroting te laten onderzoeken, maar al wel meteen aan de slag te gaan met de door de Rekenkamer Oost-Nederland aangegeven instrumenten.

De kwestie van de aandelen zal spreker bij de Voorjaarsnota behandelen.

De heer LANGENKAMP is het ook eens met het inschakelen van de Werkgroep Programmabegroting. De werkgroep moet dan vooral uitgaan van het plan van aanpak dat in Overijssel blijkt te werken. Spreker herhaalt zijn vraag om een toelichting op een werkelijke afwijking van de Begroting. Nieuwe voorstellen voor uitgaven horen volgens hem niet in een Bestuursrapportage thuis. GroenLinks heeft al tig-keer gevraagd om een discussie over de aandelen, want de provincie moet elke schijn van speculatie vermijden.

De heer MEDEMBLIK zegt dat de onderbesteding voor zijn fractie niet zo'n groot punt is, maar dat hij vanwege de unanimiteit in de staten van harte instemt met het inschakelen van de Werkgroep Programmabegroting.

Bij de aandelen Essent gaat het spreker vooral om de visie van de fracties over het bezit van die aandelen en over hoe daar in het licht van toekomstige fusies en overnames mee omgegaan moet worden.

Het is spreker niet duidelijk of hij een duidelijke mening moet uitspreken over de voorstellen die het college in de Bestuursrapportage doet.

Mevrouw MULDER is benieuwd naar de visie van het college op het aandelenverhaal. Welke voors en tegens heeft het college ontdekt? Bij de algemene beschouwingen komt haar fractie hier dan wel op terug.

Spreekster is blij met de toezeggingen. Zij ziet wel graag dat in de volgende Bestuursrapportage ook tussenstanden worden vermeld waaruit duidelijk wordt of er meer of minder geld nodig is en of de vraag om meer geld binnen het programma kan worden opgelost.

De heer BAAS vindt de vraag om de afwijkingen toe te lichten meer technisch dan politiek van aard. De ambtenaren kunnen de antwoorden geven.

De heer LANGENKAMP zegt gewoon wat voorbeelden van pagina 5 te hebben gehaald. Het is toch handig dat kort wordt vermeld waarom iets niet loopt zoals aanvankelijk was gedacht? Het kan heel simpel.

De heer BAAS wijst erop dat alle afwijkingen een financiële vertaling hebben gevonden. De afwijkingen per programma zijn in de hoofdstukken beschreven. En als iets niet duidelijk is, kan altijd navraag worden gedaan.

Veel zaken rond Essent spelen zich af in de sfeer van vertrouwelijkheid en daarom zal spreker niet veel cijfers noemen.

Essent heeft een aandeelhouderscommissie, waarvan Drenthe geen deel uitmaakt, omdat het pakket aandelen te beperkt is. De provincie Groningen vertegenwoordigt Drenthe en Flevoland in de aandeelhouderscommissie. Groningen bezit 6,02% van de aandelen en Drenthe slechts 2,28%, terwijl Noord-Brabant ruim 30% bezit en Overijssel bijna 20%. Daarnaast heeft Limburg nog een fors aandelenpakket.

De Raad van Bestuur heeft de aandeelhouderscommissie gevraagd een uitspraak te doen over de toekomststrategie van Essent vanwege de gedwongen splitsing in een niet commercieel netwerkbedrijf en een commercieel productie- en leveringsbedrijf. De provinciale grootaandeelhouders hebben hierover adviezen gevraagd aan twee commissies. Die adviezen zijn vertrouwelijk. Op basis van die adviezen hebben GS van Groningen besloten hun staten voor te stellen met instemming kennis te nemen van het standpunt van GS om het provinciaal aandelenbelang in het commerciële deel van Essent op termijn te verkopen. Dat heeft in de krant gestaan.

De colleges van GS van de andere provincies met grote belangen in Essent nemen hetzelfde standpunt in en op 27 juni wordt daar op een aandeelhoudersvergadering van Essent in besloten zitting verder over gediscussieerd, zonder dat tot besluitvorming wordt gekomen.

Verwacht wordt dat in de tweede helft van het najaar nadere besluitvorming zal plaatsvinden.

Drenthe is een relatief kleine aandeelhouder en heeft daarom nog geen standpunt ingenomen. Het zou ook heel raar zijn om als kleine aandeelhouder een heel afwijkend standpunt in te nemen.

De heer VEENSTRA neemt aan dat Groningen in de vergadering van aandeelhouders niet ook namens Drenthe dit standpunt inneemt.

De heer BAAS zegt dat de aandeelhouderscommissie niet de aandeelhoudersvergadering is.

De heer VEENSTRA stelt vast dat, ook al besluit Groningen de aandelen te verkopen, Drenthe hierover zijn eigen besluit neemt.

De heer BAAS bevestigt dit. De argumenten van de andere provincies lijken redelijk, maar het college van Drenthe zal in overleg met de staten zijn standpunt bepalen.

Het voorstel van het college is om na de zomervakantie in een besloten zitting van deze statencommissie de adviseur, die ook Groningen heeft geadviseerd, een uitgebreide voorlichting te laten geven, op basis waarvan Drenthe in een later stadium een eigenstandige beslissing kan nemen over het al dan niet verkopen van zijn aandelen.

De heer KLAVER vraagt wat in alle beraadslagingen in het college de lijn van denken is als het gaat om het al dan niet vervreemden van de aandelen Essent.

De heer BAAS zegt dat die lijn van denken is gebaseerd op gegevens waarover hij nu geen mededelingen kan doen. De overwegingen op grond waarvan onder andere de provincie Groningen zegt op termijn die aandelen wel te willen vervreemden, komen het college wel redelijk voor, maar het college wil, voordat het een besluit neemt, van de adviseur horen hoe het precies zit en wat voor Drenthe de consequenties zijn.

De heer KLAVER vraagt wat de heer Baas, die verantwoordelijk is voor dit dossier, denkt te doen. Hij heeft er vast wel over nagedacht.

De heer BAAS zegt dat zojuist te hebben meegedeeld.

De heer KLAVER heeft alleen gehoord dat het college nog nadenkt en dat de gedeputeerde voorlopig nog geen standpunt wil meedelen. Maar wat is de mening van de heer Baas als bestuurder van deze provincie die verantwoordelijk is voor de financiën?

De heer BAAS meent dat er verschillende opties zijn en dat die zodanig zorgvuldig tegen elkaar moeten worden afgewogen dat de provincie zichzelf niet in de vingers snijdt. Daarom past op dit moment grote terughoudendheid in het doen van welke uitspraak dan ook.

De VOORZITTER zegt geen lange discussie te willen over de aandelen. Hij verzoekt de commissieleden zich tot korte reacties te beperken.

De heer MEDEMBLIK is niet zozeer benieuwd naar de reactie van het college als wel naar die van de andere partijen. Het CDA vraagt dan wel naar het standpunt van het college, maar die partij moet natuurlijk ook haar eigen standpunt bepalen.

De heer KLAVER zegt dat mevrouw Mulder het fractiestandpunt keurig heeft verwoord. Maar het CDA mag natuurlijk wel vragen wat er in de hoofden van de collegeleden omgaat.

De heer LANGENKAMP vraagt of een besloten bijeenkomst na de zomer niet veel te laat is.

De heer UDDING zegt dat zijn fractie veel meer informatie nodig heeft voor zij haar standpunt kan bepalen over het al dan niet verkopen van de aandelen.

In Groningen heeft nadrukkelijk meegespeeld dat het college van GS verwacht dat als gevolg van allerlei factoren de waarde van de aandelen op termijn wel eens zou kunnen dalen. Denkt het college van Drenthe daar ook zo over?

De heer OOSTERLAAK merkt op dat een groot deel van de fracties in de Tweede Kamer heeft aangegeven vervreemding van de aandelen geen goede zaak te vinden. De reactie van de minister daarop was dat dit een verantwoordelijkheid was van de colleges van GS en PS van de diverse provincies. De SP dringt erop aan niet al te gemakkelijk te denken dat, omdat het een paar centen oplevert, de aandelen maar verkocht moeten worden. Er moet ook rekening worden gehouden met de leveringszekerheid van energie. Dat enkele leden van GS van een paar provincies in een besloten vergadering besluiten nemen, bevalt de SP voor geen meter.

De heer VEENSTRA hoort graag waarom hierover in een besloten vergadering moet worden gesproken. Waarom kan dit niet in het openbaar?

De vier leden van de PvdA die zitting hebben in deze statencommissie zijn tegen verkoop van de aandelen. Hun mening is dat de overheid principieel grip moet houden op de publieke sector.

De heer BAAS zegt dat de documenten waarover het college beschikt voorzien zijn van het stempel "vertrouwelijk". De andere partners verwachten dus ook van Drenthe vertrouwelijkheid. Als de commissie daarvoor nog tijd heeft, wil het college de commissie ook volgende week nog wel vertrouwelijk informeren over de stand van zaken. September is overigens nog vroeg genoeg, want voor die tijd hoeft de besluitvorming nog niet rond te zijn. Maar het zal vertrouwelijk moeten, want elke beslissing heeft invloed op het bedrijf en de aandelenkoers.

De VOORZITTER concludeert dat toegezegd is dat de staten het rapport van de onderzoeken op grond van artikel 217a zullen ontvangen, dat de staten voor de statenvergadering worden geïnfomeerd over het verschil tussen een prioriteit en going concern en dat de heer Munniksma zal worden gevraagd te reageren op het verschil tussen Begroting en Bestuursrapportage over de vaarweg Erica-Ter Apel.

De heer VEENSTRA merkt op dat in het Presidium duidelijk moet worden afgesproken hoe de staten worden betrokken bij de discussie over de aandelen Essent.

De VOORZITTER zal het Presidium vragen met een voorstel te komen.

8. Statenstuk 2008-332, Voorjaarsnota 2008

Mevrouw MULDER zegt dat in het rapport "Besparen op reserves", dat de Onderzoekscommissie Reserves en Voorziening in april 2006 uitbracht, het beeld werd geschetst dat de GS-organisatie de cijfers rond reserves en voorzieningen niet op orde heeft en onvoldoende beheerst en dat er bij de medewerkers niet het urgentiegevoel is opgeroepen om hiermee aan de slag te gaan. Omdat toen voor alle reserves en voorzieningen de juiste onderbouwing nog niet aanwezig was, werd gevraagd

om een actualisatie in de Begroting 2007. Het ging daarbij onder meer in de Reserve verkeer en vervoer om het beheer van de vaarweg Meppel-De Punt en het beheer van de Zuidoost-Drentse vaarwegen.

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2007 PLUS is aangekondigd dat alle reserves onder de loep zouden worden genomen en dat bij het opstellen van de Voorjaarsnota 2008 zou worden gekeken naar de manier waarop met egaliserende reserves wordt omgegaan. In de Begroting 2008 herhaalde het college die boodschap.

Met betrekking tot een aantal reserves zijn in de Voorjaarsnota 2008 voorstellen gedaan, maar opvallend is dat voor de Reserve verkeer en vervoer weer om uitstel is gevraagd. De conclusie moet dan ook zijn dat een afspraak uit 2006 nog steeds niet is nagekomen. Waarom komt het college die afspraak niet na? Hoe denken de andere fracties hierover en wat moeten de staten nu doen?

Op pagina 10 stelt het college dat niet egaliseren zorgt voor een stimulans om scherper te sturen in de planning en controlcyclus.

De Reserve investeringen verkeer en vervoer is een egalisatiereserve (Jaarstukken 2007, pagina 275) en is bedoeld ter egalisatie van de kapitaallasten van infrastructurele investeringen. Het gaat om een bedrag van ruim € 33 miljoen. Neemt het college zichzelf en de staten eigenlijk wel serieus?

Het advies van de Onderzoekscommissie was de Reserve ontgrondingenheffingen op te heffen.

De heer VEENSTRA vraagt waar de afspraak over de Reserve verkeer en vervoer is vastgelegd.

Mevrouw MULDER zegt dat een van de aanbevelingen van de Onderzoekscommissie was om de Reserve verkeer en vervoer te actualiseren. Dat zou gebeuren, maar die actualisatie wordt steeds doorgeschoven. Er komt deze zomer eindelijk een actualisatie, maar de belofte was steeds dat die er bij de Voorjaarsnota 2008 zou zijn. Het geeft spreekster geen goed gevoel steeds te moeten vaststellen dat het college zich niet aan afspraken houdt.

De heer VEENSTRA vraagt of bij de start van dit college die afspraak ook is vastgelegd.

Mevrouw MULDER wijst erop dat die afspraak in de Voorjaarsnota 2007 PLUS is opgenomen.

De discussie over oud-voor nieuw is ook uitgesteld en dat is net zo iets.

Spreekster stelt voor de commissie Programmabegroting niet alleen onderzoek te laten doen naar de onderbesteding, maar haar ook te laten bekijken wat er van alle afspraken naar aanleiding van "Besparen op reserves" is terechtgekomen. Zij hoopt dat de andere fracties met dit voorstel instemmen.

Het Regiospecifiek pakket (RSP) is voor spreeksters fractie aanleiding de Reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten nog eens kritisch te bekijken. In de Voorjaarsnota 2007 PLUS en de Begroting 2008 stonden de projecten waarvan de uitvoering met geld uit dit fonds uitgevoerd zouden moeten worden en daarbij - dat is nu duidelijk - zaten ook projecten die ook in het RSP voorkamen.

Het college stelt voor het dividend van Essent - € 6,7 miljoen - jaarlijks te gebruiken om de reserve voor de RSP-projecten te vullen. Is dit bedrag voldoende om aan de cofinancieringsverplichtingen te voldoen?

Om verwarring te voorkomen lijkt het het CDA goed het geld voor cofinanciering van de RSP-projecten en de projecten die gecofinancierd moeten worden uit het Stimuleringsfonds te scheiden, waarmee het volstrekt helder wordt hoeveel geld er voor de cofinanciering van het RSP is en bovendien de verleiding om dit geld te gebruiken voor andere prioriteiten verdwijnt. Hoe denken de andere fracties hierover?

In statenstuk 2008-335 ontbreekt de financiële onderbouwing. Het voorstel van het college is zo'n € 22,6 miljoen uit het Stimuleringsfonds Drentse projecten te reserveren, maar het college maakt niet duidelijk waarom het juist dat bedrag moet zijn.

In de Statencommissie OGB is deze vraag ook gesteld, maar tot nu toe is er geen antwoord gekomen. Dit statenstuk waarin het om heel veel geld gaat, roept de vraag op of de staten wel serieus genomen worden.

Op pagina 23 van de Voorjaarsnota 2008 is het onderwerp gewenste kwaliteit van de wegen in Drenthe aan de orde. In de Statencommissie OGB is gevraagd naar verschillende scenario's met onderbouwing. De reactie van de heer Bats was dat hij uitstekende wegen wil, maar dat daaraan wel een bepaald prijskaartje hangt, net zoals dit bij goede of redelijke wegen het geval is. De staten kunnen alleen op basis van de cijfers een afweging maken. Natuurlijk moet daarbij wel aan de eisen van het ministerie worden voldaan.

Spreekster gaat ervan uit dat de projecten vaarweg Erica-Ter Apel en de N34 in de 2e Bestuursrapportage een heel goede onderbouwing krijgen.

Het CDA heeft in de Statencommissie OGB al laten weten niet akkoord te gaan met het voorstel om het provinciehuis het prestigeproject voor het Programma klimaat en energie te laten zijn.

Op pagina 42 van de Voorjaarsnota 2008 noemt het college als zijn missie de provincie in control te laten zijn. Geconstateerd moet worden dat het college dan nog een lange weg te gaan heeft. Een voorbeeld hiervan is het dossier Revitalisering provinciehuis.

De heer MEDEMBLIK vraagt wat mevrouw Mulder van dit project niet begrijpt. Ziet zij, naast de gestegen bouwkosten die voor de prijsverhoging zorgen, nog andere elementen? En wat is de kern van de vraag over het Stimuleringsfonds?

Mevrouw MULDER wijst erop dat het college meldt dat een aantal budgetten niet goed was ingeschat dan wel niet goed was meegenomen. Dat duidt toch niet op in control zijn.

Uit de Reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten moet de uitvoering van een heel aantal prioriteiten gefinancierd worden. Daarnaast is Drenthe in het kader van het RSP verplichtingen aangegaan, verplichtingen die verband houden met cofinanciering. Is de jaarlijkse reservering van € 6,7 miljoen hiervoor voldoende? Tot 2020 is er volgens berekeningen jaarlijks € 15 miljoen nodig en het is dan goed een potje te hebben dat alleen kan worden gebruikt om aan de RSP-verplichtingen te voldoen.

De heer MEDEMBLIK vraagt of het CDA RSP-projecten dan geen plaats wil geven in het Stimuleringsfonds.

Mevrouw MULDER wil een scherpe scheiding; duidelijk moet zijn dat er een apart spaarpotje is voor de cofinanciering van RSP-projecten.

De heer MEDEMBLIK zegt dat zijn fractie in de andere statencommissies al een flink aantal opmerkingen over de Voorjaarsnota 2008 heeft gemaakt en dat de antwoorden daarop en die van deze vergadering in de integrale afweging worden meegenomen. Het gaat vandaag voornamelijk om geld en bestuurskwesties.

De in het afgelopen jaar in stevige rapporten genuanceerd neergezette positie van de provincie heeft consequentie voor de manier van werken en voor de beleidsterreinen waarop de provincie werkzaam is.

De wijze van werken is gerelateerd aan het zijn van regisseur. Die rol vraagt om een andere benadering van burgers, gemeenten en belangenorganisaties. Samen sterker in actie moet een aanzet hiervoor geven: integraal in de aanpak van problemen, maar terughoudend in de uitvoering. Welke gevolgen heeft dit voor de organisatie?

De discussie over de velden waarop de provincie actief moet zijn, lijkt ten goede te komen aan de ruimtelijke ordening. De sociale en enigszins culturele beleidsvelden worden wat naar achteren geplaatst.

Het komende jaar wordt een testcase. Aan de hand van het rapport van de Commissie rol en taken moeten de agenda's actief worden langsgelopen en over de bevindingen moet gedebatteerd worden. In dat debat moet eens goed onder de loep worden genomen of de provincie nog wel op alle huidige beleidsterreinen actief moet zijn.

Het Stimuleringsfonds krijgt een pittige injectie en daarmee wordt aan de omgeving een goed signaal afgegeven. Er wordt geld geoormerkt voor het versterken van de Drentse economie, het verbeteren van de infrastructuur en het optimaliseren van de bereikbaarheid. Elke uitname uit het fonds zal aan de staten worden voorgelegd.

Drenthe wil zich op Europees niveau sterker profileren. Het college zet in op veel activiteiten en dan is een bedrag van € 50.000,-- wat beperkt. Met dit bedrag wordt op beurzen niet veel bereikt. Hoe denken de andere fracties hierover?

Spreker kan op dit moment geen afgewogen antwoord geven op de vraag van het CDA over de reserves.

Juist omdat zowel het RSP als het Stimuleringsfonds mikken op het stimuleren van de Drentse economie en op verbetering van de mobiliteit en de infrastructuur, heeft de ChristenUnie geen bezwaar tegen het storten van de gelden in één fonds.

De heer LANGENKAMP vraagt zich af hoe het college, omdat Drenthe mede dankzij het RSP nog beter op de kaart is gezet, tot de conclusie komt dat Drenthe op koers ligt, omdat bij het aantreden van het college nog volop werd ingezet op aanleg van de Zuiderzeelijn.

Het valt spreker tegen dat college het voorstel om het dividend van Essent te oormerken als voeding voor de Reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten het meest opvallend vindt.

GroenLinks is het eens met het opheffen van de door het college genoemde reserves. Omdat de staten hebben besloten via de Reserve versterking economische structuur de middelen voor Kennis werkt beschikbaar te stellen, blijft die reserve gehandhaafd, maar bij de bespreking van dit voorstel vonden veel fracties dat dit geld gewoon aan het Stimuleringsfonds kon worden toegevoegd. Wat GroenLinks betreft wordt dus ook die reserve opgeheven.

De provincie lijkt goed bij kas te zitten, maar de meerjarenstaatjes eindigen in 2011 vaak negatief. De meerjarencijfers zijn dan misschien wel een doorkijkje, maar grote uitgaven als voor de verbouwing van het provinciehuis worden pas in 2010 of 2011 gedaan en er kan natuurlijk niet steeds maar uit de algemene reserve worden geput.

Het is spreker nog steeds niet duidelijk waarom het college inzake de oud-voor nieuw discussie geen contact heeft gehad met de Commissie rol en taken. Als de discussie op korte termijn resultaten oplevert, worden die in de Begroting 2009 gemeld; anders gebeurt dit in de Voorjaarsnota 2009.

GroenLinks dringt aan op vaart maken met die discussie.

Loopt het overleg met de gemeenten over de verdere uitwerking van de aanpak van het RSP erg stroef of valt dit mee?

De heer UDDING vindt dat ook in deze Voorjaarsnota de doelstellingen erg algemeen zijn geformuleerd. Hoe zijn dergelijke doelstellingen in harde cijfers te vertalen? Duidt het lijstje op de pagina's 14 en 15 niet alweer op een begin van onderbesteding?

De VVD deelt voor een deel de zorg van het CDA over de reserves en voorzieningen. De fractie heeft het gevoel dat, afgezien van de stille reserves en een aantal deelnemingen, hier en daar nog wel wat geld kan vrijvallen. Er moet dus zeker actualisering plaatsvinden.

Spreker gaat ervan uit dat de financiële perspectieven gaan veranderen na verwerking van de adviezen van de commissie Ladders, de Commissie rol en taken en de discussie over oud-voor nieuw.

De VVD krijgt ook graag wat meer zicht op de langjarige financiële perspectieven, vooral omdat er tegenover het dividend als voeding voor het Stimuleringsfonds veel langjarige cofinancieringsverplichtingen op grond van het RSP staan. Is het college van plan financiering te halen uit oud-voor nieuw of door bepaalde dingen niet meer te doen, of wil het, waar nodig, een aanslag plegen op de algemene

reserve? Wat de VVD betreft komt er voor de cofinanciering van RSP-projecten geen aparte reserve, maar zij krijgt wel graag inzicht in de ruimte die er, nadat aan die cofinancieringsverplichtingen is voldaan, nog in het Stimuleringsfonds is voor andere projecten.

Over de reorganisatie in dit huis bereiken de VVD van diverse kanten nog steeds kritische geluiden over verkokering en lange doorlooptijden. Wanneer is de reorganisatie zover afgerond dat ook de buitenwacht daar positieve dingen van ervaart?

De heer OOSTERLAAK vraagt het college toe te lichten wat wordt bedoeld met de zin "De komende jaren zetten we in op het aansturen van de personele lasten op basis van budgetten." (pagina 7). Betekent dit dat in de toekomst de ene afdeling de andere nota's gaat sturen, dat aan allerlei diensten een prijskaartje komt te hangen en dat de verschillende afdelingen met elkaar gaan onderhandelen? Op pagina 8 wordt voorgesteld een bedrag van € 2,6 miljoen aan de Reserve algemene doeleinden te onttrekken om de Begroting sluitend te maken. Kan dit in een rijke provincie als Drenthe niet anders geregeld worden?

Op pagina 43 wordt voorgesteld om artikel 3, derde lid, van de ASV te schrappen. Dit derde lid is indertijd bij amendement toegevoegd nadat het college, zonder de staten te informeren, subsidie had verstrekt aan het concours hippique in Zuidlaren. De SP vindt het te vroeg om aan het verzoek van het college te voldoen en is voor handhaving van de grens van € 150.000,--.

Het lijkt spreker goed dat de Commissie Programmabegroting zich gaat bezighouden met de actualisering van de reserves, vooral ook omdat met allerlei veranderingstrajecten niet veel vaart wordt gemaakt. Maar als het college volgende maand een nota klaar heeft waarin alle reserves zijn doorgelicht en waaruit blijkt welke afgeschaft kunnen worden, vindt spreker dat ook goed.

De SP is er voor dat het geld voor het RSP van een label wordt voorzien.

De heer VEENSTRA deelt mee dat zijn fractie in vergelijking met de Voorjaarsnota 2007 PLUS en het Collegeprogramma de voorliggende Voorjaarsnota een stap vooruit vindt.

Met het hoofdstukje Herziening kredieten vanwege marktontwikkelingen (pagina 11) kan de PvdA echter niet leven. De fractie is daarom van plan niet/vooralsnog niet in te stemmen met de voorgestelde verhoging van de daarin genoemde drie kredieten.

De PvdA staat nog steeds achter deze drie voorstellen, waaraan zij in het verleden ruimhartig steun heeft gegeven. Het college gaf in de desbetreffende statenstukken aan dat het om taakstellende budgetten ging. Het college gaat nu volgens sprekers fractie veel te snel over tot een verhoging van de budgetten met 20%, want het is niet duidelijk of alternatieven zijn uitgewerkt, zoals mogelijkheden tot bezuiniging of een andere manier van aanbesteding, of dat misschien op een andere wijze zaken kan worden gedaan met een aannemer of projectontwikkelaar. Maar het belangrijkste bezwaar van de fractie betreft de risico's en de grip op het proces. Het Rijksmuseum in Amsterdam en het provinciehuis in Fryslân zijn voorbeelden van hoe het niet moet.

Hoe heeft het college geborgd dat het met de nu voorgestelde verhoging van het budget klaar is, dat het hiermee op een goede manier de markt op kan en dat hiermee de risico's zijn afgedekt? Het is bovendien lastig dat voor deze projecten alle budgetten nu op straat liggen. Wat betekent dit voor de aanbestedingen?

Eerst moeten alternatieven worden onderzocht en moet duidelijk zijn hoe de risico's voor de provincie zijn afgedekt. Het college moet nu keihard duidelijk kunnen maken dat dit de budgetten zijn.

Spreker zegt dat omdat deze statenstukken volgende week niet apart worden geagendeerd, hij ze in het kader van de Voorjaarsnota heeft willen bespreken.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat de voorstellen wel apart op de agenda van de statenvergadering staan.

De heer KLAVER merkt op dat deze stukken betrokken kunnen worden bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

De heer VEENSTRA zegt dat ze niet bij de B-voorstellen staan die op 26 juni worden besproken. Sprekers fractie waardeert de positieve houding van het college en meent dat er ook alle aanleiding is om de nota positief te bekijken.

Het Stimuleringsfonds Drentse projecten heeft in de nota een cruciale rol gekregen. Onttrekkingen aan het fonds worden vooraf aan de staten voorgelegd, maar de PvdA staat voor 100% achter de lijn van reserves naar investeringen.

Met betrekking tot het dividend van Essent wil spreker weten hoe geborgd is dat het RSP de komende jaren wordt uitgevoerd en hoe de staten dit kunnen volgen, vooral op het punt van de cofinanciering. Dat een aantal reserves wordt gebruikt voor voeding van het Stimuleringsfonds heeft sprekers instemming, maar hoe borgt het college de financiële positie van de provincie op termijn? Na 2010/2011 komen de zorgen en worden de staten dan met enorme bezuinigingen geconfronteerd of moet het aantal investeringen dan terug?

Er is wel eens sprake geweest van het laten dalen van de personeelskosten met 5% per jaar en daarvan is in deze Voorjaarsnota niets terug te vinden. Hoe past de ontwikkeling van de personele lasten in de financiële meerjarenraming van de provincie?

Wat betekent het dat op pagina 9, Programma 4, Kennis werkt en Ruimte en bereikbaarheid op nul en p.m. staan?

In programma 2 is voor sprekers fractie de balans tussen infra en sociaal belangrijk.

In programma 3 komen de nieuwe contouren van Drenthe naar voren. In hoeverre past de Reserve verkeer en vervoer bij het PVVP en sluiten de plannen van het college met het PVVP aan bij de vragen van het CDA over de reserve?

Dat het financieel overzicht op pagina 27 alleen uit nullen en p.m. bestaat, maakt het wel heel moeilijk er iets van te zeggen.

In programma 4, Kennis werkt, worden enorme bedragen voor innovatie uitgetrokken en de PvdA staat daar voor 100% achter.

Met betrekking tot programma 5 komt spreker in zijn algemene beschouwingen nog op de Veenkoloniën terug.

De PvdA staat achter de Voorjaarsnota 2008 met uitzondering van pagina 11, wil weten hoe het college uitvoering van het RSP borgt en zet in relatie tot de personeelskosten vraagt tevens bij de borging van de financiële ontwikkeling van de provincie op termijn.

De heer BAAS zegt dat de vele vragen zijn onder te brengen in een paar groepen.

De eerste groep is die van de problematiek rond de reserves. Spreker weerspreekt dat geen actualisering van de reserves heeft plaatsgevonden. Er is een groot aantal reserves opgeheven en de reserves die zijn gehandhaafd, kunnen of om wettelijke redenen niet worden opgeheven of hebben nog maar een heel korte doorlooptijd en verdwijnen daarna. Sprekers conclusie is daarom dat het college de lijn van de commissie Looman op een heel voortvarende manier heeft opgepakt.

De Reserve investeringen verkeer en vervoer wordt niet opgeheven, omdat die reserve is bedoeld om de kapitaallasten van de investeringen uit de Investeringsnota verkeer en vervoer te dekken. Dat programma loopt tot en met 2010. Het ging oorspronkelijk om €67 miljoen voor een sober pakket, waarvan in 2005 voor stedelijke bereikbaarheid nog €32 miljoen is toegevoegd. Meerjarige afspraken met gemeenten zijn in convenanten bereikbaarheid vastgelegd en de daaraan verbonden kapitaallasten hebben een structureel karakter van 20 jaar. De reserve wordt de komende tijd heel nadrukkelijk gescaand op wat echt nodig is; het teveel zal overgaan naar de Reserve algemene doeleinden. In het kader van de nieuwe Investeringsnota verkeer en vervoer zullen voorstellen worden gedaan voor het transparant opnemen van de gelden in de Begroting. Dus ook de Reserve investeringen verkeer en vervoer kent een einde.

Het CDA stelt eigenlijk voor van het Stimuleringsfonds twee fondsen te maken: een fonds voor het RSP en een voor de andere projecten. Het college is daar niet voor. Het Stimuleringsfonds is eigenlijk een algemene reserve voor cofinancieringsprojecten van aanzienlijke omvang. Elk voorstel voor een uitname uit dit fonds wordt aan de staten voorgelegd en daarmee hebben de staten dus de bevoegdheid een project wel of niet te doen. Het in tweeën te hakken beperkt het college in zijn mogelijkheden en daarom ontraadt spreker dit voorstel van het CDA. Het college houdt zich aan de criteria waarover met de staten overeenstemming is bereikt: het moeten grote projecten zijn die alleen met cofinanciering tot stand kunnen worden gebracht.

Het college heeft er vertrouwen in dat het Stimuleringsfonds ook na 2010 nog voldoende gevuld kan worden. Het uitgangspunt is eerst plannen, dan geld en niet alle plannen brengen het zover dat ze tot uitvoering komen. De Essent-gelden en eventuele begrotingsoverschotten - die moeten overigens niet te groot zijn want dat zou duiden op onderbesteding - komen in het Stimuleringsfonds terecht. Op basis van wat nu allemaal aan plannen naar voren komt, kan er op termijn sprake zijn van een tekort in het fonds, maar niet al die plannen komen tot uitvoering en bovendien wordt bekeken hoe het fonds gevuld kan worden.

De heer UDDING wijst erop dat de cofinancieringsgelden voor uitvoering van het RSP toch redelijk vastliggen.

De heer BAAS merkt op dat de projecten vastliggen. Het is nog niet bekend wat de provincie aan de uitvoering moet bijdragen, omdat daarover nog overleg met de gemeenten gaande is. Sterker nog, van sommige projecten is nog niet bekend wat uitvoering ervan gaat kosten.

De heer KERSTHOLT zegt dat de afgelopen twee jaar het Stimuleringsfonds Drentse projecten voor het grootste deel is gevuld met gelden uit de onderbesteding. Die manier van vullen van het fonds is niet in lijn met de afspraken over de onderbesteding.

De heer BAAS merkt op ook te hebben gezegd dat als het goed is die bedragen de komende jaren veel lager zullen zijn.

Ook de oud-voor nieuw discussie kan in de toekomst geld opleveren en al met al heeft het college er vertrouwen in ook op de langere termijn in staat te zijn de verplichtingen na komen.

De heer UDDING wijst erop dat oud-voor nieuw dan misschien wel gebruikt moet worden om geld te verdienen voor uitvoering van toekomstige projecten.

De heer BAAS erkent dit.

Ooit sloot de provinciale Begroting met een tekort, maar nu is het zaak te grote overschotten te voorkomen. Het is politiek ook heel onverstandig trots te zijn op een groot overschot, want Den Haag blijft begerig naar de overschotten van de provincies kijken. Het tekort in het doorkijkje in de toekomst is gebaseerd op gegevens van nu, maar die kunnen volgend jaar wel heel anders zijn. Spreker vertrouwt erop dat er uiteindelijk geen sprake zal zijn van een tekort.

Het college deelt de mening van de PvdA dat het Stimuleringsfonds een cruciale rol vervult, dat het zo flexibel mogelijk moet worden ingezet en dat de staten uiteindelijk bepalen welke projecten worden uitgevoerd.

Mevrouw KLIP zegt dat het bedrag van € 22,6 miljoen uit de nota Klimaat- en energiebeleid niet uit de duim is gezogen. In de Statencommissie OGB heeft spreekster gezegd dat er per jaar een actieprogramma komt waarin niet alleen inhoudelijk wordt aangegeven wat van dit bedrag wordt uitgegeven. Het is nu nog niet bekend welke cofinanciering in 2010 aan de orde is. De gedetailleerde onderbouwing voor de jaren 2008 en 2009 ontvangen de staten na de zomer.

Er is een stuk ter grootte van hooguit twee A4'tjes in de maak waarin de onderbouwing van het bedrag van € 22,6 wordt aangegeven. Daaraan liggen zeer gedetailleerde berekeningen ten grondslag. De essentie van het programma is goed in te spelen op de kansen die zich op het vlak van klimaat en energie voordoen. Het bedrag van € 22,6 miljoen wordt nu dus alleen gereserveerd.

De VOORZITTER verzoekt de commissieleden zich nu te beperken tot interrupties en eventuele vragen en opmerkingen te bewaren voor de tweede termijn.

Mevrouw KLIP neemt kennis van de mededeling dat het CDA niet akkoord gaat met de voorgenomen maatregelen op het gebied van klimaat en energie voor het provinciehuis. Zij vindt het wel merkwaardig dat die fractie al een mening heeft voor er überhaupt over dit plan is gediscussieerd.

De opmerkingen van de heer Veenstra over de personele lasten in de meerjarenraming komen neer op de vraag of het niet een onsje minder kan. De doorgevoerde reorganisatie, die er een was zonder gedwongen ontslagen, is inmiddels klaar. Wel zullen dit jaar en de komende jaren ongelooflijk veel mensen uitstromen en de lege plekken die zij achterlaten zullen zoveel mogelijk door jongere mensen worden ingevuld. Jonger personeel betekent lagere lasten en ook omdat de rol en taken van de provincie veranderen - dit overigens niet alleen naar aanleiding van de commissie Ladders en de commissie Van der Tuuk - zullen de ontstane vacatures niet een op een opnieuw worden vervuld. Er wordt van uitgegaan dat dit al met al vanaf 2010 per jaar enige tonnen zal opleveren, maar exact hoeveel is nu nog niet bekend.

Met de reorganisatie is gepoogd een zodanige structuur neer te zetten dat verkokering en overschrijding van termijnen zoveel mogelijk worden tegengegaan. Maar die structuur moet uiteindelijk bij de medewerkers beklijven en dat vraagt om een cultuurverandering, die wat minder snel verloopt dan een structuurverandering.

Gelukkig zei de heer Veenstra dat zijn fractie "vooralsnog" niet akkoord is met wat op pagina 11 staat, want dat duidt nog op de mogelijkheid van standpuntverandering.

Het college gaat ongelooflijk zorgvuldig om met overheidsgeld, want dat is belastinggeld en zowel staten als college zijn zich hier terdege van bewust.

Het voorstel van het college met betrekking tot drie van de vier projecten - het Drents Museum valt daarbuiten, want daarover zijn al afspraken gemaakt - is om een tussenfase in te lassen. Het voorstel is om de bedragen wel alvast te reserveren. Wanneer er op basis van de ontwerpen een begroting is gemaakt, zullen de staten merken dat het college zijn stinkende best heeft gedaan om scherp te begroten. Over de mate van openbaarheid van de discussie daarover moet nog overleg plaatsvinden, want het is natuurlijk niet goed dat voor de aanbesteding al alle cijfers op straat liggen.

De opmerking van de heer Veenstra dat de oorspronkelijke bedragen taakstellende budgetten waren, klopt. Op basis van studies van twee onafhankelijk van elkaar werkende adviesbureaus heeft het college de percentages bepaald voor al die verschillende processen in de bouw. Voor de revitalisering van het provinciehuis is inmiddels met een aantal architecten gesproken en ook die hanteren, onafhankelijk van elkaar, deze percentages. Voor de projecten Drents Museum, Depot Drents Museum en Provinciehuis heeft voor de staten informatie tot vijf cijfers achter de komma vertrouwelijk ter inzage gelegen.

De voorgestelde verhoging van de budgetten komt niet te snel, want voor het Drents Museum en het Drents depot zijn de architect, de constructeur, de installatieadviseur en de bouwmanager razendsnel aanbesteed en dat alles binnen de bestaande begroting. De indexering op die twee projecten is dan ook alleen van toepassing op de aannemer en de daadwerkelijke bouwkosten. Het museum voorziet bovendien zijn eigen bijdrage in de kosten van € 1 miljoen zelf van indexering.

Het college heeft ook slim onderhandeld, want met de gemeente Assen is gesproken over de grond die nodig is voor de nieuwbouw van het Drents Museum en het Drents depot en ook op dat punt zijn tonnen bespaard. Voor het Drents Museum gaat het om € 200.000,-- voor de grond, om € 330.000,-- voor de aanleg van de tuin en om € 20.000,-- op het onderhoud van de tuin.

Op basis van de adviezen van de externe bureaus borgt het college dat dit de werkelijke bedragen zijn. Alle budgetten liggen nu op straat en dat komt omdat de staten geen genoeg namen met de in eerste instantie gegeven globale beantwoording, maar details wilden horen. Het college denkt de gulden middenweg te hebben bewandeld door globale stukken aan te leveren en de gedetailleerde cijfers ter vertrouwelijke inzage te leggen.

De heer VEENSTRA vraagt of de gedeputeerde de mening van zijn fractie deelt dat de voorliggende statenstukken onvolledig zijn. De gedeputeerde geeft nu immers veel meer informatie dan in de stukken staat. De PvdA gaat pas akkoord wanneer zij zeker weet dat de risico's aanvaardbaar zijn en dat er grip is op de projecten. Dat blijkt niet uit de stukken. In de tussenfase moet er daarom voornamelijk aandacht zijn voor de risico's en de grip.

Uit de nu voorliggende stukken blijkt niet dat er geen risico's meer zijn.

Mevrouw KLIP is van mening dat drie van de vier statenstukken niet onvolledig zijn en dat dit alleen geldt voor het stuk over de klimaatregeling in het provinciehuis.

Wat het cijfermateriaal betreft hebben de staten ongelooflijk veel informatie tot vele decimalen achter de komma ontvangen. Maar de informatie is zo ingewikkeld, dat misschien niet iedereen die begrijpt.

De heer VEENSTRA zegt dan niet te begrijpen dat dergelijke statenstukken worden gepresenteerd. Uit de statenstukken blijkt op geen enkele wijze dat het college grip heeft op de processen en dat de staten niet nogmaals met budgetverhogingen geconfronteerd zullen worden.

Mevrouw KLIP bestrijdt de mening dat uit de statenstukken niet blijkt dat het college grip heeft op de zaak. Zij zal echter haar best doen om een A4'tje te produceren met een nadere toelichting, waarin wel rekening zal worden gehouden met de vertrouwelijkheid van sommige informatie. Maar zij blijft erbij dat drie van de vier statenstukken getuigen van grip op het proces.

De heer DE JONG zegt niet goed te weten of hij zijn vragen over dit onderwerp nu moet stellen of bij de aparte behandeling van de desbetreffende statenstukken.

De VOORZITTER wijst op de mededeling van de gedeputeerde aan het begin van haar betoog dat zij bij de behandeling van de afzonderlijke statenstukken meer op de details zal ingaan.

Mevrouw KLIP zegt op bepaalde details te zijn ingegaan naar aanleiding van de opmerking over het gebrek aan grip.

Het college stelt naar aanleiding van de opmerkingen in OGB en in deze vergadering voor een tussenfase in te lassen.

De heer VEENSTRA stelt vast dat de staten een aanvullend stuk krijgen, waarin met name wordt ingegaan op grip, risico's en de andere door hem genoemde punten. Dat stuk zal zijn fractie bij het bepalen van haar uiteindelijke oordeel betrekken.

Mevrouw KLIP zegt dat het college naar verschillende vormen van aanbesteding heeft gekeken. Aanbesteden is een uitvoeringstaak van het college, maar het college moet wel na volgende week de zekerheid hebben dat het met zijn werk door kan gaan. Als de staten die zekerheid niet geven, worden de projecten stopgezet en komt de uitbreiding van het Drents Museum meteen in de gevarenzone, omdat er dan geen €5 miljoen aan SNN subsidie komt.

De heer KLAVER stelt vast dat de gedeputeerde een goede vooruitziende blik had toen zij in 2006 haar politieke lot niet aan dit dossier verbond. De staten krijgen nu op zeer korte termijn twee A4'tjes en op grond van de daarop verstrekte informatie moeten zij ja of nee zeggen. Het CDA past daar stichtelijk voor. Het CDA wil normaal besturen en wil kwaliteit leveren en dat kan op deze manier niet. De fractie van het CDA is buitengewoon ontstemd over deze gang van zaken.

Mevrouw KLIP deelt die mening niet.

De heer KLAVER erkent dat dat mag.

De heer BATS zegt dat in Drenthe de CROW-norm wordt gehanteerd bij aanbestedingen en dat daarna de goedkoopste aannemer het project krijgt. Spreker is, zo de staten daaraan behoefte hebben, bereid om voorafgaande aan een commissievergadering die systematiek uit te leggen en de directie Wegen en Kanalen daarvoor een stuk voor te laten bereiden.

Mevrouw MULDER vraagt of die CROW-norm is gebaseerd op goed of op uitstekend.

De heer BATS vindt dat met die vraag de indruk wordt gewekt dat er verschillende CROW-normen zijn of dat verschillende normen naast elkaar gehanteerd kunnen worden. De CROW-norm is gebaseerd op vele aspecten: verkeersveiligheid, kwaliteit van het asfalt en wel of niet zoab op bepaalde wegen. Die norm wordt zowel door het rijk als door alle provincies gehanteerd. Afhankelijk van het type weg wordt een weg van asfalt of van beton voorzien. Binnen die norm kan niet gekozen worden voor uitstekend, goed of een zesje. De norm is gewoon goed. De enige keuze die mogelijk is, is die van het kiezen van de goedkoopste aanbieder die volgens de CROW-norm het werk kan uitvoeren. Tijdens de uitvoering en bij de oplevering zal de provincie dan ook constant aan de CROW-norm toetsen.

De heer LANGENKAMP meent te weten dat de CROW geen norm is maar een richtlijn en dat daarom in Drenthe een andere rotonde kan worden aangelegd dan in Noord-Holland.

De heer BATS herhaalt zijn aanbod om voorafgaand aan een commissievergadering nadere uitleg te geven.

Drenthe hanteert net als alle andere wegebouwers in Nederland het CROW-criterium bij de aanleg van wegen.

Spreker dankt de ChristenUnie voor haar steun aan het Europebeleid. Op de inhoudelijke kant zal hij bij de bespreking van statenstuk 2008-337 ingaan.

Ook dit college had bijzonder graag gezien dat de Zuiderzeelijn werd aangelegd, maar er is nu een nieuwe werkelijkheid en daarin is het college blij met het geld van het rijk voor de uitvoering van projecten die ook belangrijk zijn.

Spreker wijst erop dat de staten in maart hebben besloten de Reserve versterking economische structuur in te stellen om hiermee verstandige dingen te doen richting de andere cofinanciers bij de uitvoering van projecten uit het programma Kennis werkt. Via het "piepsysteem" kunnen de staten gedaan krijgen dat zaken die onder het mandaat van het college vallen, toch in de commissie worden besproken.

De heer KLAVER herinnert zich dat toen is gezegd dat het bedrag van € 6,5 miljoen heel erg nodig was, omdat het college binnen twaalf weken met bestedingsvoorstellen zou komen. Intussen hebben de staten pas een voorstel ontvangen. Wat doet het college met de rest van het geld?

De heer BATS houdt vast aan de toezegging dat ook daar voorstellen voor worden gedaan. Het college bekijkt eerst heel genuanceerd of uitvoering van de voorstellen haalbaar is en legt pas daarna de staten die voorstellen voor.

De heer KLAVER zegt de heer Bats te hebben geciteerd. De termijn van twaalf weken liep op 11 juni af en die plannen zijn er nog steeds niet. Waarom was er dan zo'n haast om €6,5 miljoen te vóteren?

De heer BATS wijst erop dat inmiddels een plan is ingediend, waarmee een bedrag van €3 miljoen is gemoeid. Het CDA heeft kennelijk haast met het opmaken van het geld, maar het college wil eerst goede plannen hebben.

Mevrouw MULDER merkt op dat "met stoom en kokend water" Kennis wérkt doorgedrukt is, omdat het geld binnen twaalf weken op zou zijn. Nu ligt nog slechts een plan voor en als de gedeputeerde dan zegt dat het CDA zoveel haast had dan verdraait hij de zaken.

De heer BATS ontkent dit. Hij wijst erop in maart niet gezegd te hebben dat voor al het geld binnen twaalf weken plannen zouden klaarliggen. Hij heeft toen gezegd dit bedrag nodig te hebben om op het juiste moment in te kunnen spelen op subsidies van SNN of EFRO. Inmiddels is een bedrag van €3 miljoen op plannen gezet. Een ander plan is bijna klaar om op uitvoering te worden gezet en de staten kunnen dat, zo zij dit willen, agenderen. Voor het college is de goede volgorde nog steeds: eerst plannen, dan geld.

De heer KERSTHOLT denkt dat een spraakverwarring dreigt doordat twee reserves door elkaar worden gehaald, namelijk de Reserve versterking economische structuur en de Reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten. Uit een brief van 24 april blijkt dat er nog €1,2 miljoen zit in de Reserve versterking economische structuur, nadat daar €1,3 miljoen uitgehaald was. Daarna is er voor Natuurlijk Drenthe nog €1,5 miljoen uitgehaald. Die reserve is dus leeg.

De heer KLAVER zegt dit allemaal wel te snappen.

De heer LANGENKAMP vraagt of de VVD in dat geval voor opheffing van die reserve is.

De heer BATS deelt mee dat voorstellen onderweg zijn met betrekking tot de Regeling toerisme en sensor universe. De staten krijgen daarbij de vraag voorgelegd om nog enkele miljoenen beschikbaar te stellen. Die nuance zal bij ieder voorstel met stoom en kokend water worden neergelegd.

De heer KERSTHOLT zegt dat zijn fractie van dit soort ambities houdt.

De heer LANGENKAMP begrijpt nog steeds niet waarom die reserve dan in stand gehouden moet worden. De reserve is leeg en na de nieuwe voorstellen is die nog leger.

De heer BATS zegt dat er op dit moment nog geld in die reserve zit. Dat is in maart afgesproken. Tot het moment dat die reserve het nulpunt heeft bereikt, is het college gemandateerd om bij SNN subsidies aan te vragen. Als de reserve weer positief over het nulpunt heen gebracht moet worden, zullen staten en college opnieuw discussiëren. Spreker zal dan duidelijk maken dat hij om dezelfde redenen als die welke hij in maart noemde die reserve in stand wil houden.

Met betrekking tot het staatje op pagina 27 waarin de posten alleen op nul of op p.m. staan deelt spreker mee dat de bedragen voor uitvoering van het RSP op p.m. zijn gezet omdat de onderhandelingen met de gemeenten nog lopen. Voor het Meerjarenexploitatieprogramma openbaar vervoer (MEP) zijn

de posten op p.m. gezet omdat vanaf 2010 een nieuwe concessieperiode van start gaat. In de Begroting 2009 en in de Voorjaarsnota 2009 zullen bedragen worden opgenomen.

De vergadering wordt voor enige minuten geschorst en daarna hervat.

TWEEDE TERMIJN

De VOORZITTER verzoekt de commissie zichzelf de nodige discipline op te leggen, omdat hij echt van plan is de vergadering om 19.00 uur te sluiten.

Mevrouw MULDER begrijpt dat zowel de PvdA als de VVD er in principe voor is dat de Commissie Programmabegroting zich gaat bezighouden met de stand van de reserves. Hoe denken de andere fracties daarover?

De CDA maakt zich zorgen over de langjarige cofinancieringsverplichting voor uitvoering van het RSP en ziet hierover graag nadere informatie tegemoet.

Het CDA is blij met de toezegging dat de onderbouwing van het bedrag van € 22,6 miljoen er voor het weekend komt. Het hangt van de kwaliteit van die onderbouwing af of spreekster fractie met die reservering zal instemmen.

De heer LANGENKAMP vond het antwoord van het college met betrekking tot het meerjarentekort wel heel simpel. De gedeputeerde zei dat zo'n tekort niet mag, maar gaf niet aan hoe de kwestie dan opgelost moet worden. Een groot deel van het geld zal uit oud-voor nieuw moeten komen, maar het duurt nog wel een jaar voor daarover duidelijkheid bestaat.

De heer KLAVER had van de heer Langenkamp een wat andere verklaring verwacht. In de krant kondigde hij een motie van wantrouwen aan, daarna hadden beide heren een tête à tête en nu zegt hij niets. Of staat wat hij gaat doen morgenochtend in het Dagblad van het Noorden?

De heer LANGENKAMP zegt met de heer Baas te hebben afgesproken bij het agendapunt Mededelingen hierover iets te zeggen.

De heer UDDING vraagt of van de gelden die voor de reorganisatie voorzien waren, na het gereedkomen hiervan een aanzienlijk deel vrijvalt.

De heer OOSTERLAAK zegt dat nog niet is gereageerd op zijn opmerkingen over het voorstel tot wijziging van artikel 3, derde lid, van de ASV (pagina 43). Het is hem ook nog niet duidelijk wat hij zich voor moet stellen bij het aansturen van de personele lasten op basis van budgetten (pagina 7).

In de 2e Begrotingswijziging 2008 wordt tot en met 2011 € 313.000,-- uitgetrokken voor Kansen voor Sport. Is dit bedrag afgeleid van de bijdrage voor de start van de Vuelta, waarvan iedere euro voor de breedtesport wordt verdubbeld? Zal het dan precies ieder jaar € 313.000,-- zijn?

De heer VEENSTRA vindt het antwoord op de vraag over borging van de financiële situatie op termijn niet duidelijk.

De gedeputeerde deelt mee dat vanaf 2010 de personele lasten met enige tonnen - is het zes ton, is het twee ton - per jaar zullen dalen. Spreker wil hierover graag eens wat specifiekere spreken, want met een dergelijk budget, dat deel uit gaat maken van de financiële ruimte, kunnen de staten toch wel wat doen.

Met betrekking tot de projecten die op pagina 11 zijn verwoord blijft de PvdA vasthouden aan haar standpunt om niet/vooralsnog niet met die kredieten akkoord te gaan. Mocht uit relevante informatie blijken dat er grip is en dat de risico's zijn ingeperkt, dan zal die informatie bij het bepalen van het uiteindelijke standpunt worden meegewogen.

Omdat de aanbesteding een zaak is van het college, is het voor de staten tijd om nu een paar stevige piketpaaltjes te slaan.

De heer KLAVER vraagt of de heer Veenstra het van goed bestuur vindt getuigen wanneer op woensdagmiddag om kwart voor vijf twee A4'tjes worden aangekondigd, waarna een week later een afgevoegen oordeel moet worden gegeven over uitgaven van deze omvang.

De heer VEENSTRA zegt dat zijn fractie zich op basis van de voorliggende stukken al een oordeel heeft gevormd. Als het college wil dat de fractie een ander standpunt inneemt, moet het met nieuwe informatie komen. Zijn fractie staat wel voor die informatie open, zelfs als die pas na deze commissievergadering wordt gegeven.

De heer KLAVER stelt vast dat de heer Veenstra een snelle bestuurder is.

De heer BAAS wijst erop dat sinds de invoering van de bepaling in artikel 3, derde lid, van de ASV slechts een paar subsidieverzoeken geagendeerd zijn voor de statencommissies en dat daarover helemaal nooit is gesproken. Op grond daarvan besloot het Presidium dergelijke verzoeken in het vervolg op de lijst van ingekomen stukken te plaatsen en ook toen is er nooit over gesproken. In de praktijk blijkt die bepaling dus helemaal niet zo noodzakelijk, maar die bepaling zorgt er wel voor dat dergelijke subsidieverzoeken de hele cyclus van een statenstuk moeten doorlopen. Dat kost nogal wat tijd en bergt het risico in zich van termijnoverschrijding en, in het ergste geval, van dwangsommen. De staten worden sowieso geïnformeerd over subsidieverstrekingen boven het bedrag van € 150.000,--.

De heer VAN DE BOER zegt in de statenvergadering op dit punt terug te zullen komen.

De heer BAAS kan zich voorstellen dat iemand die de Voorjaarsnota vluchtig doorleest zich gaat afvragen hoe het in 2010 en 2011 financieel verder moet, omdat dan een exploitatietekort lijkt te ontstaan. Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is het college verplicht ervoor te zorgen dat het saldo niet negatief wordt. Het college maakt elk jaar een integrale afweging, waarbij de voorstellen voor een jaar worden gehonoreerd en de voor de volgende jaren opgenomen bedragen richting gevend zijn. Ieder jaar moet dus opnieuw een afweging worden gemaakt, waarbij de financiële speelruimte van dat moment bepalend is. De plannen moeten eerst wel klaar zijn voor de voor 2010 en 2011 opgenomen bedragen worden uitgegeven. Het college maakt zich geen zorgen voor de toekomst.

De heer VEENSTRA stelt vast dat wat het college betreft de financiële situatie voor de langere termijn voldoende geborgd is.

De heer KERSTHOLT wijst erop dat er kwartaal na kwartaal sprake is van onderuitputting. Hoe kan dan nu al zoveel kwartalen vooruit worden gekeken? Waarop baseert de heer Baas zijn uitspraak?

De heer BAAS zegt dat het college ervoor moet zorgen dat er geen tekort is. Er zullen ieder jaar opnieuw bij de integrale afweging scherpe keuzes gemaakt moeten worden, want uiteindelijk moet op de nul worden uitgekomen.

Mevrouw KLIP merkt op dat voor de reorganisatie in totaal €6 miljoen was uitgetrokken; het ging daarbij om de reorganisatie zelf, de moeilijke P-dossiers, waarmee het college sinds de zomer van 2005 bezig is en een extra impuls voor loopbaan en scholing. De reorganisatie is afgerond en van de 42 moeilijke P-dossiers resten nu nog 4, waarvan een bijna is afgerond. De laatste dossiers zijn uiteraard ook de moeilijkste en voor provincieambtenaren geldt niet de kantonrechttersformule. De personeelslasten wil spreekster wel een keer met de staten bespreken, maar dan aan de hand van een uitgebreide toelichting en in een wat breder kader. De staten gaan dan wel niet over de reorganisatie, maar zij zullen toch wel geïnteresseerd zijn in hoe het college tracht een moderne overheid vorm te geven.

De heer VEENSTRA zegt dat het erom gaat welke bedragen straks vrijvallen. Op welke termijn kunnen de staten hierover spreken?

Mevrouw KLIP kan dat op dit moment niet zeggen. Zij begrijpt wel dat de staten de cijfers voor de begrotingsbehandeling willen hebben en daarvoor zal zij haar uiterste best doen. Spreekster vraagt de heer Veenstra iets concreter te zijn over wat hij precies bedoelt met de borging van de op pagina 11 genoemde bedragen.

De heer VEENSTRA krijgt uit de stukken niet de indruk dat het college grip heeft op de projecten en dat het risico's heeft uitgesloten.

Mevrouw KLIP wijst erop dat die informatie alleen via een vertrouwelijk stuk kan worden gegeven. In dat stuk zal worden aangegeven hoe het college aankijkt tegen de verschillende vormen van aanbesteding en waarom het voor een bepaalde vorm heeft gekozen, want dit verschilt per project.

De heer VEENSTRA vindt het de taak van het college de staten de zekerheid te geven dat een aantal zaken naar de toekomst toe goed geborgd is. In Drenthe moeten geen situaties als met het provinciehuis in Fryslân of het Rijksmuseum ontstaan.

Mevrouw KLIP wijst erop dat in het stuk staat hoe het college ook voor de lange termijn tot de cijfers met betrekking tot inflatie en indexeringen is gekomen. Verder zijn er nog bijlagen bij de stukken ter vertrouwelijke inzage gelegd.

De heer KLAVER merkt op dat toen het CDA in 2006 vroeg of dit de bedragen waren, het antwoord was: "Ja, dit is het en hier gaan we het mee doen." Het is dan toch logisch dat de heer Veenstra nu vraagt of het college een andere toon aanslaat of een andere melodie ten gehore brengt.

Mevrouw KLIP gaat ervan uit dat de heer Klaver, net als zij, niet voor verwarring is, ook al sticht hij die soms wel. Zij houdt een algemeen verhaal over de vier bouwprojecten en de heer Klaver refereert aan een bepaald project, namelijk de Revitalisering van het provinciehuis.

Voor de gang van zaken met betrekking tot de Revitalisering van het provinciehuis heeft het college in de commissievergadering al het boetekleed aangetrokken. In de Voorjaarsnota 2008 staat nu dat enkele zaken niet geraamd waren.

Het college zal zorgen voor een inzichtelijk verhaal op een A4'tje.

De heer VEENSTRA vindt dit niet de juiste toezegging. Op dit moment vindt zijn fractie de informatie onvoldoende om met deze voorstellen in te stemmen. Als het college in een stuk kan aangeven voldoende grip op de projecten te hebben en dat er geen risico's meer zijn, dan zal zijn fractie dat stuk bespreken.

Mevrouw KLIP zegt haar uiterste best te zullen doen om dit voor elkaar te krijgen. Zij wijst erop dat de begrotingen op basis waarvan aanbesteed wordt, nog niet klaar zijn. Die begrotingen zullen als tussenfase in de uitvoering van de projecten aan de staten worden toegezonden. Die zijn er op dit moment dus niet.

De heer VAN DE BOER vraagt de gedeputeerde wat de status is van het aanvullende document - door haar A4'tje genoemd - in relatie tot het voorliggende statenstuk. Gaat dat document deel uitmaken van het statenstuk of wordt het een addendum?

Mevrouw KLIP zegt dat het daar deel van uit gaat maken. Het gaat niet om iets nieuws, maar om onderliggende informatie die er al is.

De VOORZITTER stelt vast dat de B-status van het statenstuk gehandhaafd wordt.

Op voorstel van mevrouw Mulder komt er een commissie die zich gaat bezighouden met de stand van de reserves.

Mevrouw Klip heeft toegezegd dat er voor volgende week een verdere onderbouwing zal worden gegeven van de voorstellen op pagina 11.

11. Statenstuk 2008-333, Herziening kredieten Programma Provinciehuis van Morgen

De heer BERENDS wil, mede naar aanleiding van zijn bezoek aan het voor een bedrag van €51 miljoen gerevitaliseerde provinciehuis van Overijssel, op een viertal punten ingaan.

Zijn er nog versoberingen of alternatieven mogelijk in bijvoorbeeld het meubilair? Overijssel heeft gekozen voor buitengewoon dure oplossingen als hydraulisch verstelbare bureaus en banken.

Op pagina 11 van de Voorjaarsnota 2008 schrijft het college dat het niet aanpassen van budgetten tot gevolg heeft dat doelstellingen niet kunnen worden gerealiseerd. Is het nu genoemde bedrag dan ja of nee "the bloody limit"?

In het provinciehuis in Zwolle wordt met flexplekken gewerkt. Het college van Drenthe is daar niet helemaal duidelijk over. Als er met flexplekken gewerkt gaat worden, dan moeten die er ook komen voor het college. In het statenstuk staat alleen dat er behoefte is aan nieuwe manieren van samenwerken en dat een verbouwd provinciehuis een voertuig is voor een verdere organisatieontwikkelingen. Een bezettingsgraad van de huidige werkkamers van 50% maakt het mogelijk daar efficiencyvoordelen te behalen.

Ook het kiezen voor minder kwaliteit bij de stoffering kan voordeel opleveren.

Na verdergaande digitalisering zal er minder archiefruimte nodig zijn. In Zwolle heeft iedere medewerker recht op 1 m³ bij een clean desk.

Op dit moment is het niet duidelijk of wat het college voorstelt echt "the bloody limit" is of dat toch nog is overdreven.

De heer OOSTERLAAK vraagt of het college heeft bekeken hoe binnen het budget gebleven kan worden. Is ook gelet op mogelijke versoberingen in de uitvoering?

Zijn de cijfers van de gerenommeerde bureaus nu wel betrouwbaar? Die van 2006 bleken dat namelijk niet te zijn.

De heer VAN DE BOER refereert aan de discussie in de Statencommissie OGB over de terugverdientijd van 42 jaar van de investeringen.

In 2006 was het uitgangspunt "sober en doelmatig" en dat moet het nog steeds zijn.

Bij de bespreking van het project Revitalisering provinciehuis kan niet worden ontkomen aan enkele opmerkingen over klimaat en energiebeheer.

Moet bij de terugverdiensijd alleen gelet worden op het aantal jaren of mag een provinciehuis, het centrum van de provincie voor de burger, ook wat laten zien op het gebied van energiebeheer en klimaatbeheersing? De VVD sluit zich aan bij het ambitieuze elan van het college, maar moeten de investeringen nu volledig terugverdiend worden of gedeeltelijk niet? Wat is het standpunt van GS hierover?

De heer DE JONG meent dat is afgesproken dat het voorbeeldproject Programma klimaat en energie apart van de verbouwing van het provinciehuis zal worden besproken.

De heer BERENDS deelt deze mening.

De heer VAN DE BOER zegt op dit moment niet te spreken over het Drents Museum en het Drents depot. Bij de verbouwing van het provinciehuis komt echter wel de klimaat en energiebeheersing om de hoek kijken.

Sprekers fractie verzoekt het college duidelijk te maken dat het nu gevraagde bedrag echt nodig is en of het Provinciehuis van morgen met deze investering in soberheid en doelmatigheid ook echt klaar zal zijn. De staten hoeven niet dik in het pluche te zitten, maar de inrichting moet wel aansluiten op de gevraagde manier van werken van de ambtenaren.

De provincie mag best laten zien dat zij actief is als het gaat om de toepassing van moderne technologieën en een van de eerste vragen is dan wat gebeurt met het hemelwater dat op het grote platte dak wordt opgevangen. Kan dat water als spoelwater worden gebruikt? Zijn er mogelijkheden voor een gescheiden opvang van urine waarmee de zuiveringskosten lager worden? Kan lichtdetectie zorgen voor lagere energiekosten en inverdieneffecten op de beheerskosten? Spreker verzoekt het college de staten over deze punten te informeren.

De cruciale vraag blijft natuurlijk hoeveel geld nodig is. Daarbij is eerst de vraag aan de orde of goed is doorgerekend wat het allemaal gaat kosten en daarna moet worden bekeken of er ook alternatieven zijn.

In 2006 werden de kosten van revitalisering geschat op € 11 miljoen en de kosten voor nieuwbouw op € 40 miljoen, dus ongeveer 1 : 4. Hoe is de verhouding nu, nu er nog weer extra investeringen moeten worden gedaan?

De risicoanalyse is van buitengewoon groot belang. Heeft het college ook inzicht in de risico's die zich nog kunnen voordoen?

De heer LANGENKAMP zegt dat wanneer er in het dossier niets verandert, zijn fractie tegen het voorstel zal stemmen. Dat is overigens geen nieuw standpunt, want GroenLinks vond het plan in 2006 al veel te duur, het zou hooguit € 10 miljoen mogen kosten.

Uit niets blijkt dat naar alternatieven of versoering is gezocht.

Bij de nieuwe beglazing wordt een terugverdieneffect genoemd, maar bij de andere maatregelen niet. Het argument voor een verbouwing was ruimtegebrek. Maar als alle aanbevelingen uit de rapporten van de commissie Ladders, de commissie D'Hondt en de Commissie rol en taken worden overgenomen, krijgt de provincie minder werk, dus minder ambtenaren en zal er dus sprake zijn van een ander gebruik van het gebouw.

Het lijkt GroenLinks beter even pas op de plaats te maken en de uitkomst van alle discussies af te wachten. Het is nu immers nog niet bekend welke taken de provincie over twee, drie of tien jaar zal hebben.

De heer MEDEMBLIK wijst erop dat het gaat om de herziening van een statenstuk waarmee de staten in een eerder stadium hebben ingestemd. Bij de discussie over het oorspronkelijke statenstuk is uitgebreid aan de orde geweest wat er allemaal zou moeten gebeuren.

Het college kan niet verweten worden dat het geen grip heeft op de stijging van de bouwkosten. Dat verwijt van de andere fracties is daarom zwak. Alleen de extra kosten voor sloop, brandwerende zaken en de bouw van de statengang - de kosten daarvan bedragen bij elkaar zo'n € 500.000,-- - zijn nu nieuw, maar het is goed dat het college nu al meldt dat die kosten in het vorige statenstuk niet waren vermeld.

Spreker is het wel met de andere fracties eens dat het college duidelijker moet toelichten of er nog risico's zijn en zo ja, hoe groot die dan zijn.

De heer KLAVER vraagt de heer Medemblik toe te lichten waarom het verwijt van zijn fractie zwak is. Als de heer Medemblik drie jaar voor een auto spaart, dan geld genoeg denkt te hebben, maar die auto is inmiddels anderhalf maal zo duur geworden, gaat hij dan klakkeloos geld lenen?

De heer MEDEMBLIK vindt het politiek zwak om, wanneer een heel helder verhaal voorligt dat het college ook nog eens extra wil toelichten, woorden van stevige afkeuring te gebruiken.

De heer KLAVER vraagt wat de heer Medemblik gaat doen als hij voor een X-bedrag een huis denkt te kunnen laten bouwen en dit ineens veel duurder blijkt te zijn. Laat hij dan een kleiner huis bouwen of legt hij er gewoon geld bij?

De heer MEDEMBLIK vindt dat een verkeerde vraag. Hij blijft bij zijn uitspraak dat het politiek zwak is.

De heer KLAVER stelt vast dat de heer Medemblik dus altijd bijlapt.

De heer MEDEMBLIK zegt dit niet te doen. Maar de reden waarom men zo kritisch is, is niet omdat er geen grip is of omdat er allerlei nieuwe elementen zijn. Nu ligt de beslissing voor of de staten, ondanks het duurder worden van het project, er toch voor blijven gaan. Zo ja, dan moeten zij dieper in de buidel tasten.

De heer KLAVER heeft de indruk dat als het over een halfjaar weer duurder blijkt te zijn, de Christen-Unie er weer voor gaat.

De heer MEDEMBLIK zegt dat dan wel te zien.

Spreker vindt wat voorligt een prima verhaal. Hij vindt wel dat, omdat de bouwkosten gestegen zijn, nu op de uitvoering bekknibbel moet worden.

Het is goed dat nu duidelijk is dat in het oorspronkelijke stuk bepaalde kosten niet zijn meegenomen.

De heer DE JONG wijst erop dat bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2008 al is gebleken dat wanneer de staten even doorzeuren er altijd nog meer informatie blijkt te zijn. De meeste statenleden moeten het doen met de stukken die zij van het college krijgen, want zij doen dit werk parttime.

De heer BERENDS vraagt of de heer De Jong dan meent slecht geïnformeerd te worden.

De heer DE JONG bevestigt dit. De heer Van de Boer heeft een paar maanden geleden bij het agendapunt mondelinge vragen gevraagd of de bouwkosten niet uit de hand gaan lopen. Misschien had de heer Van de Boer een voorgevoel hiervan, maar spreker wist van niks. In dit huis was dus allang bekend dat de kosten enorm zouden stijgen. GS hadden de staten hierover actief moeten informeren. In haar algemene beschouwingen komt de fractie van het CDA op dit onderwerp terug. Het college van GS bestaat uit zes leden, nu even vijf, en heeft de beschikking over ruim 500 ambtenaren, die dag in dag uit hard werken. Zo'n college mag de staten wel wat actiever informeren, opdat de staten sneller kunnen handelen.

Achter de schermen wordt nu waarschijnlijk al gewerkt aan het stuk waarom de heer Veenstra heeft gevraagd, maar het zou beter zijn geweest als dit stuk 48 uur geleden klaar was, want dan had het nu in de besprekingen meegenomen kunnen worden.

De heer VAN DE BOER zegt zijn vragen van februari gebaseerd te hebben op artikelen op de financiële pagina's in NRC Handelsblad en de Volkskrant. Hij voelt zich door het college niet onvoldoende geïnformeerd, omdat de gegeven informatie werd gekoppeld aan nota's die in de maak waren. De tendens van die nota's was dus bekend.

De heer DE JONG wijst erop dat sinds 2002/2003 in de staten over de huisvesting wordt gesproken. In 2006 is heel veel energie in het dossier gestoken en in de notulen van de vergadering van 27 september 2006 staat als antwoord van mevrouw Klip dat zij politiek gezien niet de garantie kán geven dat er helemaal niets meer bijkomt, maar dat zij die garantie wel wíl geven, omdat ook GS het bedrag ongelooflijk veel geld vinden en dat GS zich daarom kunnen voorstellen dat de staten dit bedrag als taakstellend zien.

De prijsindex gaat altijd op en neer, maar met de kennis die in dit huis aanwezig is, moeten de indexen van toen goed bekeken zijn. Het daarmee gemoeide bedrag werd toen becijferd op € 527.000,--, terwijl nu € 2.131.000,-- wordt gevraagd. De conclusie moet dan ook zijn dat er toen niet goed is opgelet. Zo gauw GS het gevoel kregen dat het mis ging, hadden zij de staten actief moeten informeren. Nu kreeg spreker deze informatie pas op 21 mei. Dat is onacceptabel.

De heer VAN DE BOER erkent dat de stijging fors is en dat indexeringen over de langere termijn moeten worden bekeken.

Het gaat erom dat de heer De Jong eerst zei onvoldoende geïnformeerd te zijn, terwijl het nu ineens is dat hij zoveel informatie in een keer kreeg dat hij geen tijd had om het allemaal te verwerken.

De uitspraak "onvoldoende geïnformeerd" heeft een politieke lading en spreker heeft niet het gevoel onvoldoende geïnformeerd te zijn.

De heer DE JONG zegt dat zijn fractie iets hogere verwachtingen heeft van de actieve informatieplicht van het college. In het voorliggende dossier, dat nu toch weer niet compleet blijkt te zijn en waarmee alleen de ChristenUnie dolgelukkig is, gaat het om heel grote bedragen.

De totale verhoging van de bedragen kan uitgesplitst worden in honoraria, inrichting en bouwkosten. Daarbij zijn verschillende indexen gehanteerd. Het wekt verbazing dat de honoraria met ruim 20% zijn gestegen. Het is toch zo dat bijvoorbeeld een architect voor een paar jaar wordt ingehuurd en dat daarvoor een prijs wordt afgesproken, al dan niet geïndexeerd? Als bij de bouw veel staal wordt gebruikt, kan de prijs niet voor jaren worden vastgelegd.

Het is verder opvallend dat de stukken over provinciehuis, Drents Museum en Drents depot in een verschillende fase verkeren. De laatste fase is altijd de aanbesteding en bij de aanbesteding kan van een aannemer worden gevraagd zijn prijs vast te leggen.

Geluiden uit de markt leren spreker dat het waarschijnlijk verstandig is nog een halfjaar met de aanbesteding te wachten.

Het college vraagt nu zoveel geld dat het wel heel raar moet lopen dat het voor dit bedrag niet kan; de risico's zullen dus wel meevallen tenzij de olieprijs stijgt tot \$ 300,-- per vat.

Twee jaar geleden is enorm gediscussieerd over de post Onvoorzien van € 700.000,--. Die post is er toen uitgehaald. Is er nu nog wel een post Onvoorzien en zo ja, hoe groot is die?

Van de staten wordt gevraagd € 2,6 miljoen extra ter beschikking te stellen. In 2006 zei het college voortvarend aan de slag te gaan met de tijdelijke huisvesting. Inmiddels staat er wel iets bij de hoofdingang, maar het hele project blijkt een à twee jaar vertraging te hebben opgelopen. Deze uitloop zal gevolgen hebben voor de jaarlijkse kapitaallasten.

De heer BAAS wijst elke suggestie als zou het college zijn actieve informatieplicht hebben verwaarloosd of niet voldoende hebben ingevuld van de hand. Op dit dossier hebben de staten alle informatie gehad waarover ook het college beschikt.

De heer DE JONG zegt dat het hem om het tijdig krijgen van die informatie gaat.

De heer BAAS zegt dat het college alleen met concrete informatie naar buiten komt. Met alleen de mededeling dat het wel duurder wordt, moet een statenlid geen genoegen nemen. Het college heeft zowel in de tijd als qua volledigheid zijn informatieplicht zo goed mogelijk ingevuld. Op de vraag of nog versoeringen of alternatieven mogelijk zijn, is het antwoord dat wat nu voorligt "the bloody limit" is. Aan het Programma sober en doelmatig, dat in 2006 voorlag, is niets toegevoegd. Alleen de drie op pagina 2008-333-3 genoemde posten waren toen nog niet bekend. Het hele dossier uit 2006 is nog eens doorgeakkerd op waar het nog zuiniger of soberder zou kunnen, maar er is niets gevonden. Spreker herinnert zich zelfs dat verschillende fracties in 2006 vroegen of het eigenlijk wel voor dit geld zou kunnen.

In 2006 is besloten voor het flexibele werkconcept te gaan. De reden was niet alleen ruimtegebrek, maar ook het feit dat de bezettingsgraad van de stoelen lager is dan 50%. Op dit punt heeft uitgebreide benchmarking plaatsgevonden, niet alleen in Zwolle, maar ook in Den Bosch en Tilburg. Daarbij is geleerd van de dingen die daar niet goed zijn gegaan.

De organisatieontwikkeling is qua structuur gereed, maar in de cultuur moet nog een slag gemaakt worden. Er moet integraal gewerkt gaan worden en dat wordt bevorderd door het flexibele kantoorconcept. Er is vooral een chronisch gebrek aan vergaderruimte en het flexibele kantoorconcept biedt ook op dit punt veel meer mogelijkheden.

Wat de stoffering betreft is gekozen voor wat kwalitatief gezien nog net acceptabel is. Hetzelfde geldt voor het meubilair. Er is gekozen voor het goedkoopste meubilair dat voldoet aan de Arbo-regels; het kan echt niet voor minder.

Digitalisering en minder archiefruimte zijn ook onderdelen van het flexibele kantoorconcept. Medewerkers moeten hun dossiers of meenemen of ze meteen digitaliseren.

Een van de redenen van de vertraging is dat wanneer het kantoorconcept klaar is ook de digitalisering in gebruik moet kunnen worden genomen. Zou de digitalisering dan nog niet klaar zijn, dan moest extra meubilair worden aangeschaft.

De heer KERSTHOLT wijst erop dat de digitalisering uit drie elementen bestaat: hardware, software en advisering. De totale post is met 7,2% gestegen en die stijging kan niet veroorzaakt zijn door de hard- en software, want de kosten daarvan zijn behoorlijk gedaald. Klopt het dan dat de kosten voor advisering behoorlijk zijn toegenomen?

De heer BAAS bevestigt dit.

Als de heer Langenkamp het allemaal in 2006 al te duur vond, vindt hij dat nu zeker. Het college vond in 2006 al dat het echt niet goedkoper kon. Het uitgangspunt is sober en doelmatig, maar er moet in dit huis wel goed gewerkt kunnen worden, want het college is afhankelijk van goede producten van de medewerkers.

Er zit in het dossier wel een post Onvoorzien.

De feitelijke oorzaken van de vertraging, die overigens geen twee jaar is, zijn in de stukken genoemd.

TWEEDE TERMIJN

De heer DE JONG is benieuwd naar de aanvullende informatie waaruit de enorme stijging van kosten moet blijken. Hij is in ieder geval blij dat wel een post onvoorzien is opgenomen.

Spreker wijst erop dat het verstandig kan zijn voor de vloerbedekking meer geld uit te geven als die dan dertig jaar mee gaat in plaats van te kiezen voor de goedkoopste vloerbedekking die na tien jaar al vervangen moet worden. Spreker is bereid om, als dit provinciehuis daardoor het meest duurzame provinciehuis van Nederland wordt, hierover de discussie met zijn fractie aan te gaan.

De heer VEENSTRA begrijpt deze omslag niet. Eerst klaagt de heer De Jong over te weinig informatie vanuit het college en nu voegt hij zelf het element van duurzaamheid toe omdat er toch geld genoeg is.

Wat is nu het standpunt van het CDA?

De heer DE JONG zegt altijd appels met appels te vergelijken en niet appels met peren. In het kader van de versobering heeft het college laten weten dat het allemaal niet goedkoper kan, maar het gaat natuurlijk wel om value for money. Hijzelf is bereid nu desnoods meer geld uit te geven om uiteindelijk meer geld voor de provincie Drenthe te verdienen. Goedkoop moet geen duurkoop worden.

De heer VEENSTRA stelt vast dat het CDA tegen verhoging van het bouwbudget is, maar extra geld wil voor een andere inrichting of duurzame producten.

De heer DE JONG zegt dit gewoon als idee naar voren te hebben gebracht. Het college van over tien jaar moet niet kunnen zeggen dat de staten destijds besloten dat het allemaal sober, sober, sober moest zijn. Die soberheid moet wel een verstandige beslissing zijn.

De heer VEENSTRA constateert dat de heer De Jong bereid is extra geld te investeren in het provinciehuis.

De heer DE JONG zegt dat wanneer het college laat weten € 100.000,- meer voor stoffering nodig te hebben omdat die stoffering dan pas na dertig jaar vervangen behoeft te worden, waardoor niet over tien jaar alle mensen van hun werkplekken af moeten omdat alle vloerbedekking vervangen moet worden, hij bereid is hierover in zijn fractie te spreken. Maar hij moet dan wel die keuze voorgelegd krijgen.

Spreker stelt dan ook voor de beslissing over dit statenstuk uit te stellen tot na de zomer. Iedere fractie heeft dan de gelegenheid alles nog eens goed te bekijken.

De heer BERENDS zegt dat de ideeën van de heer De Jong over duurzaamheid de fractie van de PvdA zeer aanspreken.

Wanneer vindt de heer De Jong dit dossier niet langer "onacceptabel"? Dat zal toch niet al binnen drie weken zijn?

De heer DE JONG zegt dat dit van de reactie van het college afhangt. Bovendien heeft hij tijd nodig om alle stukken en ook de notulen van 2006 door te lezen. Hij is blij dat er ook een post Onvoorzien is opgenomen.

Het gaat om het vertrouwen in het dossier. Met de manier waarop het nu gegaan is, heeft het CDA grote moeite. Maar als de collegepartijen het allemaal prima vinden, gaat het voorstel zoals het nu voorligt gewoon door.

De heer LANGENKAMP zegt ook te hebben aangedrongen op uitstel. Hij heeft daarbij aandacht gevraagd voor de nieuwe rol en taken van de provincie. Hij is voor het voorstel van de heer De Jong om na de zomer op dit dossier terug te komen, omdat hij niet verwacht op zo korte termijn nog de nieuwe informatie van het college te kunnen verwerken. Met drie maanden uitstel is hij heel tevreden.

De heer VAN DE BOER heeft geen reactie gehoord op zijn opmerking over het terugverdieneffect. Moeten de investeringen allemaal terugverdiend worden of is soms het zichtbaar maken van de voorbeeldfunctie al voldoende?

Spreker snapt dat op dit moment geen risicoanalyse op tafel gelegd kan worden, maar kan die nog alsnog gemaakt worden?

De heer OOSTERLAAK is het eens met het voorstel de beslissing over dit dossier uit te stellen. Hij hoort graag van het college of uitstel ook mogelijk is.

Als de staten alle informatie hebben gekregen die het college had, rijst de vraag of het college wel kan aantonen dat het voldoende de vinger aan de pols heeft gehouden.

Er zijn genoeg ambtenaren die iets over de ontwikkeling van bouwkosten weten en waarom moet de heer Van de Boer hierover dan op basis van krantenartikelen vragen stellen?

De heer KERSTHOLT wijst erop dat de heer Van de Boer een heel alert statenlid is.

De heer VAN DE BOER zegt dat zijn dag nu nauwelijks nog stuk kan.

De heer OOSTERLAAK vraagt hoe betrouwbaar de cijfers over de indexeringen nu zijn als die dat twee jaar geleden niet waren. Over een halfjaar dalen de bouwkosten misschien wel en er zijn nu al schildersbedrijven die buiten Drenthe hun werk moeten zoeken.

De heer BERENDS zegt dat zijn fractie de nadere informatie met meer dan normale belangstelling tegemoet ziet.

De heer BAAS zegt dat het antwoord op de vraag van de heer Langenkamp is dat juist daarom voor het flexibele kantoorconcept is gekozen. Implementatie van Rol en taken, Ladders en D'Hondt wil niet per se zeggen dat de provincie minder te doen krijgt, het kan wel heel ander werk worden. Binnen het nieuwe concept kunnen alle veranderingen heel goed opgevangen worden.

De heer LANGENKAMP vindt deze voorstelling van zaken wel wat te simpel. Voor tien of twintig mensen is een flexibel kantoor een leuke oplossing, maar in andere gevallen is het een ander verhaal.

De heer BAAS zegt dat zowel vermindering als vermeerdering van taken met het flexibele kantoorconcept opgevangen kan worden.

De heer LANGENKAMP erkent dat het concept wel goed is, maar dat het succes ook afhankelijk is van het aantal mensen dat in dit huis werkt.

De heer BAAS zegt dat in het nieuwe concept veel gemakkelijker tot een nieuwe indeling kan worden gekomen dan wanneer er nog overal muren staan.

Het uitstellen van de beslissing is ontzettend slecht, want elke maand uitstel betekent dat het weer duurder wordt. Dit project moet voortvarend worden opgestart.

De heer KERSTHOLT wijst erop dat de grootste stijging van het budget wordt veroorzaakt door de stijging van de bouwkosten van ruim € 8,7 naar ruim € 10,9 miljoen, terwijl niemand daarover praat. Bij de bouwkosten gaat het om materialen en manuren.

De heer DE JONG merkt op dat het om een stijging met 26% gaat.

De VOORZITTER wijst erop dat na de behandeling van dit agendapunt de vergadering wordt geschorst voor soep en broodjes. Daarna heeft de commissie nog zo'n 45 minuten voor bespreking van de overige agendapunten. Hij dringt daarom aan op korthed.

De heer BAAS vraagt of hij uit moet leggen waarom de bouwkosten met zoveel procent gestegen zijn.

De heer KERSTHOLT wil horen wat het betonijzer heeft gekost en met hoeveel de loonkosten zijn gestegen.

De heer BAAS zegt dat twee adviesbureaus dit onafhankelijk van elkaar tot op de millimeter hebben uitgezocht. Uit die onderzoeken blijkt dat die kosten heel hard gestegen zijn. Dat is overigens overal zo en omdat het Noorden vanwege de uitvoering van het RSP te maken blijft houden met een overspannen markt, zullen de kosten absoluut niet dalen.

De heer KLAVER vraagt welke aanvullende informatie de gedeputeerde dan nog kan geven op de A4'tjes en wanneer de staten die informatie krijgen.

De heer BAAS zegt dat de staten die informatie voor volgende week krijgen, want dan moet over dit statenstuk besloten worden. Het is onverantwoord de beslissing over de vier voorliggende projecten uit te stellen. Met de uitvoering moet nu echt aan de gang gegaan worden.

De heer KLAVER wijst erop dat de gedeputeerde wel een grote broek aan kan trekken, maar dat alleen een goed dossier de staten over de streep kan trekken. Als bekend is wanneer die informatie komt, kan een extra fractievergadering worden gepland.

De heer BAAS merkt op dat de staten al heel veel informatie hebben. De door de heer Veenstra gevraagd aanvullende informatie zal alsnog verstrekt worden - het bekende A4'tje - maar omdat het college niet van tevoren alle kaarten op tafel wil leggen in het kader van het aanbestedingstraject, zal bij het geven van die informatie nog een zekere mate van terughoudendheid worden betracht. Maar de staten krijgen alle informatie die zij nodig hebben. Daarvan hebben zij overigens al 99%.

Mevrouw KLIP herhaalt haar opmerking dat er ongelooflijk veel onderliggende stukken bij deze dossiers zijn, die ontzettend veel cijfers bevatten. Al die stukken hebben ter inzage gelegen.

De opmerkingen van de heer De Jong verbazen spreekster, want juist hij heeft bij de leiders van de diverse bouwprojecten ongelooflijk veel informatie opgevraagd en dat was niet gisteren, dat was al enige tijd geleden. De door hem gevraagde informatie heeft de heer De Jong op tijd gekregen.

De heer KLAVER maakt bezwaar tegen dit antwoord. Hij heeft netjes gevraagd wanneer het toegezegde A4'tje met informatie komt, de heer Baas beantwoordt die vraag alleen met "u krijgt het wel" en nu zegt mevrouw Klip dat de staten die informatie eigenlijk allemaal al hebben. Maar dat is nog steeds geen antwoord op de vraag of het A4'tje vrijdag komt of zaterdag of volgende week woensdag om zeven uur 's avonds.

Mevrouw KLIP wijst erop dat communiceren niet alleen betekent zenden, maar ook ontvangen.

In haar antwoord richting de heer Veenstra heeft zij gezegd dat de informatie met de zending van vrijdag wordt verstuurd en dat iedereen die zaterdag in de bus heeft. Zij heeft hierbij het woord "weekendpost" gebruikt.

Spreekster is blij met de opmerking van de heer De Jong dat duurzaamheid wat meer mag kosten. In de optiek van het college behoeft niet elke investering in maatregelen voor klimaat en energie terugverdiend te worden.

Spreekster heeft in eerste termijn voorgesteld voor drie van de vier projecten - over het Drents Museum zijn in 2006 al afspraken gemaakt - een tussenstap in te lassen. Op basis van de ontwerpen zal het college met een begroting bij de staten terugkomen. Voor het Drents Museum en het depot zal dit in de statenvergadering van oktober gebeuren. Voor het integrale project provinciehuis zal dit veel later zijn omdat deze projecten zich in een verschillende fase bevinden. Het zal voor een groot deel vertrouwelijke informatie zijn.

Omdat een tussenstap zal worden gemaakt, vraagt het college de staten nu de gevraagde bedragen alvast te reserveren. Op basis van de begrotingen van de verschillende projecten moeten de staten dan hun goedkeuring geven. Maar het college wil nu wel van de staten horen dat het op de ingeslagen weg mag voortgaan.

Met het Drents Museum is het college zo voortvarend aan de slag gegaan omdat op 31 december 2010 alle gelden besteed moeten zijn wil de SNN-subsidie van € 5 miljoen niet verloren gaan. Voor het Drents Museum en het depot zijn inmiddels al veel dingen aanbesteed.

De heer KLAVER vraagt wat het achterliggende doel is van het parkeren van de middelen.

Mevrouw KLIP zegt dat op basis van de goedgekeurde programma's van eisen de projecten niet tegen het oorspronkelijk begrote bedrag kunnen worden uitgevoerd. Het college vindt het netjes om hiermee al in een vroeg stadium bij de staten te komen en daarbij aan te geven wat het naar verwachting dan wel gaat kosten. Wat het reserveren van het geld betreft, hier geldt: het is de grens maar het hoeft niet op. Het is de dure plicht van het college royaal onder dat bedrag te blijven. Er zal een extra fase ingelast worden, maar het college wil intussen wel doorgaan.

De heer KLAVER zegt dat wanneer hij zijn kinderen een week geen zakgeld geeft, hij weet dat in zijn portemonnee nog een dubbeltje of kwartje zit dat er de volgende week ook moet worden uitgegeven. De gedeputeerde legt dat kwartje op de schoorsteenmantel, zij legt het dus apart. Maar wat is nu het verschil?

De heer BERENDS zegt dat het te maken heeft met conditioneel vertrouwen. Het geld wordt gereserveerd en op basis van nadere informatie wordt het bedrag geactiveerd.

De heer KLAVER heeft het voorgevoel dat, ondanks alle mooie woorden van het college, zijn fractie niet zal instemmen met het reserveren van drie zakken geld.

De heer VAN BOER zegt nog steeds geen toezegging te hebben gekregen over het opnemen van een risicoparagraaf.

De heer BAAS zegt dat die in de aanvullende informatie wordt opgenomen.

De VOORZITTER constateert dat het stuk de B-status behoudt.

De heer VEENSTRA vraagt of 19.00 uur echt de deadline is.

De VOORZITTER wijst erop dat bij de vaststelling van de agenda is besloten dat om 19.00 uur gestopt zou worden.

De heer VEENSTRA zegt dat bespreking van bepaalde statenstukken toch wel belangrijk is in de aanloop naar de statenvergadering.

De VOORZITTER zegt dat de commissie alle tijd genomen heeft, maar dat zij wel moet trachten binnen de aangegeven tijd klaar te zijn.

(Schorsing van 18.02 uur tot 18.27 uur.)

De VOORZITTER deelt mee dat hem tijdens de schorsing is gebleken dat de commissie denkt de agenda om 19.30 uur afgehandeld te hebben.

Op zijn voorstel wordt vervolgens besloten de agendapunten 9 en 10 samen te behandelen.

9. Statenuk 2008-328, Herziening krediet Uitbreiding Drents Museum

10. Statenuk 2008-329, Herziening krediet Nieuwbouw depot Drents Museum

De heer HUIZING zegt dat alle elementen van deze twee statenukken bij de behandeling van de vorige twee agendapunten al aan de orde zijn geweest. Zijn fractie wacht met belangstelling de door het college toegezegde informatie af en zal er in de statenvergadering op terugkomen.

De heer OOSTERLAAK lijkt het voor de hand te liggen pas het go of no go te geven wanneer het businessplan van het Drents Museum, dat in het najaar moet verschijnen, voorligt. Waarom moeten de staten op dit moment al besluiten het krediet te herzien?

De heer VAN DE BOER vindt de aanpak van beide projecten zorgvuldig en toegespitst op de stijging van de bouwkosten. Zijn fractie voelt daarom niets voor uitstel.

De conclusies bevestigen het beeld van de stijging van de prijzen op de bouwmarkt.

Ter vermindering van verder uitstel en als gevolg daarvan mogelijke tegenvallers moet nu met kracht aan de uitvoering gewerkt gaan worden. Als de nu gevraagde bedragen als gevolg van een gunstige aanbesteding of meevallers niet helemaal nodig zijn, mag dat geld niet besteed worden aan andere dingen.

De heer LANGENKAMP sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Huizing.

De heer MEDEMBLIK kan instemmen met de statenukken, omdat de daarin genoemde prijsindexen aansluiten van die in de huidige markt. Hij roept het college en de fracties op vooral het signaal af te geven dat met de uitvoering van de plannen voor het Drents Museum vaart gemaakt moet worden.

De heer DE JONG zegt dat zijn fractie met een andere blik naar deze twee dossiers heeft gekeken dan naar dat met betrekking tot de verbouwing van het provinciehuis. In het statenuk uit 2006 staat alleen dat de kosten zijn geraamd op € 18 miljoen en dat de bijdrage van de provincie € 12 miljoen zal zijn; dat maakt enige overschrijding aannemelijk.

Dat op de honoraria een flinke indexering wordt toegepast, vindt spreker wel wat vreemd omdat in de fase waarin het project Drents Museum zich nu bevindt die honoraria al vastgelegd moeten zijn.

Mevrouw KLIP stelt vast dat de statenukken op brede, hoewel soms kritische, steun kunnen rekenen.

De heer DE JONG vond de PvdA bij de behandeling van de Voorjaarsnota kritisch over de drie statenukken, zelfs nog kritischer dan zijn fractie.

De heer HUIZING heeft verwezen naar de discussie die over deze stukken al bij de behandeling van de Voorjaarsnota is gevoerd. Mevrouw Klip moet zich dus niet rijk rekenen.

Mevrouw KLIP zegt dat de constatering van de heer De Jong terecht is.

In 2006 zijn de kosten van de nieuwbouw geraamd en daarbij hoorde een verhoging van de exploitatiebijdrage van de provincie. Want hoewel er energiezuinig zal worden gebouwd, is er vanwege de uitbreiding in ieder geval meer personeel nodig.

In 2006 is afgesproken dat de definitieve begroting wordt gekoppeld aan het businessplan. Dat businessplan verschijnt dit najaar.

De staten krijgen nu al het voorstel voor herziening van het krediet voorgelegd omdat nu al bekend is dat een aantal kosten stevig gestegen is. Omdat voor het museum en het depot al veel zaken zijn aanbesteed, wordt daarop geen indexering meer toegepast.

Voor 1 juli gaat het voorlopig ontwerp naar de gemeente ten behoeve van de bouwaanvraag en in het najaar zal de gunning aan een aannemer plaatsvinden.

Er moet flink doorgewerkt worden om de SNN-subsidie niet mis te lopen.

Enkele honoraria liggen al vast, maar het is niet meer zo dat een eenmaal afgesproken prijs niet meer verandert, want ook honoraria worden lopende het traject geïndexeerd.

De VOORZITTER stelt vast dat beide stukken de B-status behouden.

12. Statenstuk 2008-334, Provinciehuis als voorbeeldproject Programma klimaat en energie

De heer VEENSTRA lijkt het goed dat mevrouw Klip eerst een toelichting geeft op het stuk nu dit ook naar haar mening niet helemaal op orde is.

De VOORZITTER wijst erop dat het in deze vergadering alleen om de financiële aspecten gaat. De inhoudelijke zaken zijn in de Statencommissie OGB besproken.

Mevrouw KLIP zegt dat de heer Veenstra gelijk heeft. Tijdens de discussie over de Voorjaarsnota dacht zij even aan de uitspraak van Cruijff "Als ik wilde dat je het begreep, had ik het wel beter uitgelegd".

Spreekster kan zich voorstellen dat de staten over dit stuk meer informatie willen.

De antwoorden op de vragen uit de Statencommissie OGB en deze commissie zal zij de staten schriftelijk doen toekomen.

Het verwarrende in de discussie in Statencommissie OGB was dat op bevel van de voorzitter niet over geld gesproken mocht worden.

De VOORZITTER geeft graag alle gelegenheid om in deze commissie over geld te praten.

De heer VAN DE BOER denkt dat het verwarrend heeft gewerkt dat in de Statencommissie OGB het programma aan de orde was en nu het Voorbeeldproject provinciehuis voorligt.

Mevrouw KLIP wijst erop dat er sprake is van een ongelooflijk ambitieus klimaat- en energieprogramma, over de inhoud waarvan in de Statencommissie OGB veel positiefs is gezegd.

In het Energieakkoord Noord-Nederland, dat door de staten is ondertekend, is onder andere sprake van een strengere EPC en in de commissievergadering van vanmorgen hebben bijna alle fracties laten weten klimaat en energie een belangrijke factor te vinden bij de inrichting van de ruimte en de bebouwde omgeving. Het is daarom ongelooflijk belangrijk dat de provincie het goede voorbeeld geeft. Een provincie die van ondernemers, andere overheden en burgers vraagt te investeren in energiebesparende maatregelen, moet dat zelf ook doen.

In Amsterdam is onderzocht hoeveel een overheid echt zelf kan betekenen als het gaat om het terugdringen van de CO₂-uitstoot. Dat blijkt maximaal 4% te zijn. Het gaat dan om lantaarnpalen, het wagenpark en de eigen behuizing. Voor verdere terugdringing is altijd de medewerking van anderen nodig. Er is dus alle reden om bij de verbouwing van het provinciehuis het goede voorbeeld te geven. Geeft de provincie wel het goede voorbeeld als het met de voorgestelde maatregelen zolang duurt voor de investeringen zijn terugverdiend? Natuurlijk moet slim met het geld worden omgegaan, maar daarnaast heeft de provincie een rentmeesterplicht en die kan soms betekenen dat investeringen niet helemaal worden terugverdiend.

Er zijn twee mogelijkheden om via subsidie de kosten voor de provincie te drukken. Inmiddels is een subsidie van € 325.000,- toegezegd.

Wanneer het project wat verder is, legt het college de staten een wat meer gedetailleerde begroting voor, waarin zal worden aangegeven welke subsidies zijn binnengehaald.

De heer VEENSTRA stelt vast dat het gevraagde bedrag van € 4,3 miljoen al met € 325.000,- kan worden verminderd.

Mevrouw KLIP zegt vlak voor de commissievergadering die toezegging mondeling te hebben ontvangen.

Het benodigde bedrag is € 4,3 miljoen en in de toegezegde tussenstap zal hierover meer duidelijkheid worden gegeven.

Spreekster stelt de staten voor het gevraagde bedrag te reserveren. Aan de hand van een meer gedetailleerde begroting kunnen de staten bepalen of scherp is begroot en of het college zich aan de afspraken heeft gehouden.

De heer VEENSTRA zegt dat dan de tekst van het ontwerpbesluit gewijzigd moet worden.

Mevrouw KLIP erkent dat voor dit ontwerpbesluit hetzelfde geldt als voor de ontwerpbesluiten met betrekking tot Revitalisering van het provinciehuis en Nieuwbouw van het Drents depot.

De heer DE JONG zegt dat, omdat dit statenstuk in twee commissies moet worden besproken en omdat het niet compleet is, zijn fractie op dit moment niet met het voorstel kan instemmen. Het CDA stelt het college voor dit stuk terug te nemen en het te integreren in het voorstel met betrekking tot Revitalisering van het provinciehuis.

Spreekers fractie wil meer inzicht hebben in de besparing in geld en in de terugverdientijd.

Na het besluit over Revitalisering van het provinciehuis in 2006 hebben de staten nog moeten besluiten over statenstuk 2006-256 betreffende isolatieglas en 2006-259 betreffende warmte-/koudeopslag. In het voorliggende stuk wordt hierover wel iets gemeld, maar niet dat de oude statenstukken hiermee zijn ingetrokken.

Met betrekking tot de energieprestatiecoëfficiënt (EPC) is in 2006 naar aanleiding van een vraag van de heer Rougoor gemeld dat het college hierop terug zou komen, maar ook hiervan is in dit stuk niets terug te vinden.

Vijf jaar geleden is door de heer Dijks de energiespiegel bij de ingang van het provinciehuis in gebruik genomen. De verwarmingsinstallatie werkt perfect, maar kan, omdat het aardgasverbruik op de spiegel in het rood staat, niet als voorbeeld dienen.

Omdat het nu tijd is de dingen niet langer half te doen, vraagt spreker het college het voorstel nu terug te nemen en na de zomer met een geïntegreerd voorstel bij de staten terug te komen.

De heer HUIZING vraagt of het CDA dan wel met het principe instemt.

De heer DE JONG zegt dat duurzaamheid zijn fractie heel erg aanspreekt, maar dat er wel een compleet verhaal voor moet liggen.

Als er niets in veranderd wordt, zal zijn fractie tegen dit statenstuk stemmen.

De heer MEDEMBLIK zegt dat het naar de mening van zijn fractie van twee factoren afhangt of een energiezuinig provinciehuis wel uit kan: de levensduur van de investeringen en de ontwikkeling van de energieprijzen. Als de extra kosten kunnen worden terugverdiend over de levensduur van de investeringen, dan is het saldo nul. Veel van de geplande investeringen gaan zomaar dertig jaar mee en hebben daarmee een levensduur die minstens even groot is als die van het gebouw. Voor elektrotechnische en mechanische installaties wordt veelal een afschrijvingstermijn van vijftien jaar gehanteerd, waarmee de gemiddelde levensduur van de investeringen op twintig jaar komt.

Volgens het CBS hebben de energieprijzen zich tot nu toe elke tien jaar verdubbeld, waarmee de prijs van energie nu viermaal de prijs is van twintig jaar geleden.

Het is niet aannemelijk dat de prijsstijging - een verdubbeling in zes maanden voor een vat olie - in het huidige tempo blijft doorgaan, maar de stijging zal zeker de trend van de afgelopen twintig jaar volgen. De terugverdientijd van de investeringen komt daarmee tussen 42 en 20 jaar te liggen. Als van 20 jaar wordt uitgegaan, kosten de investeringen uiteindelijk niets.

Wat de ChristenUnie betreft mag een energiezuinig provinciehuis uiteindelijk wel wat kosten.

Rentmeesterschap gaat niet over rente en over geld. Het nageslacht heeft meer aan een aarde die zo goed mogelijk is beheerd dan aan een goed gevulde portemonnee.

De afspraak is dat het energiegebruik jaarlijks met 2% moet dalen ten opzichte van het gebruik in 1990. Daar komt nu nog niets van terecht, het gebruik stijgt alleen maar. Wil Drenthe bekend worden als een provincie die het goede voorbeeld geeft of als een provincie die alleen maar op de centjes past? Waarom zou de provincie het geld dat zij verdient met haar aandelen in het energiebedrijf niet besteden aan een stukje klimaatverbetering?

De heer LANGENKAMP zegt dat zijn fractie het moeilijk heeft met dit stuk. Omdat GroenLinks voor duurzaamheid en voor beperking van de uitstoot van CO₂ is, wil de fractie graag ja zeggen, maar alleen als dit verantwoord is. GroenLinks huldigt niet het standpunt dat het niet uitmaakt wat het allemaal kost, zoals de ChristenUnie lijkt te zeggen.

Is dit provinciehuis wel geschikt als voorbeeld, zijn alle voorgestelde maatregelen niet voor een groot deel weggegooid geld?

De heer HUIZING zegt een andere filosofie aan te hangen dan de heer Medemblik maar het in zijn hart wel met hem eens te zijn. Je kunt je wel rijk rekenen met alle maatregelen, maar uiteindelijk schiet je er niets mee op. Als initiatieven steeds maar worden afgewezen, komt er nooit is van de grond. Daarom moet maar eens een gebaar worden gemaakt want er moet wel wat gebeuren. En natuurlijk moet dan nog wel goed op het geld worden gelet. Maar met de insteek van de heer Langenkamp gebeurt er nooit iets.

De heer LANGENKAMP wil graag over de streep getrokken worden, maar hij vindt de voorgestelde investeringen eigenlijk onverantwoord.

Het provinciehuis kan wel een heel mooi voorbeeld worden, maar als iedereen als het klaar is zegt dat het allemaal niet verantwoord is, staat de provincie in haar hemd.

De heer HUIZING zegt dat zoiets altijd gezegd zal worden. Hemzelf overkomt dit ook nog steeds vanwege de zonnepanelen op het dak van zijn huis.

De heer LANGENKAMP blijft het moeilijk vinden.

De heer VAN DE BOER zegt dat de strekking van het statenstuk zijn fractie bijzonder aanspreekt. Omdat de gedeputeerde zegt dat ook een andere financiële opzet te maken is, vraagt hij het college alle informatie daarover zo snel mogelijk te leveren en, zo mogelijk, de statenstukken 2008-333 en 2008-334 te koppelen.

De heer OOSTERLAAK zegt dat het idee om maximaal gebruik te maken van alle mogelijkheden zijn fractie aanspreekt. Het moet daarbij wel gaan om maatregelen die echt werken. Hij steunt het voorstel van de heer De Jong om in een gewijzigd of nieuw statenstuk duidelijk te maken wat is gebeurd met de in 2006 aangenomen voorstellen.

De heer VEENSTRA deelt mee dat zijn fractie het belangrijk vindt dat de provincie haar voorbeeld-functie oppakt. De houding van GroenLinks verbaast hem dan ook enorm. De provincie geeft vaak veel geld uit aan wat zij op de een of andere manier nuttig voor Drenthe vindt. De meerwaarde van sommige initiatieven is niet altijd direct in geld uit te drukken. De PvdA wil wel eens zien hoe het college het voorliggende project handen en voeten gaat geven. Het gaat nu om een principebesluit en bij de behandeling van de Begroting zal vooral op het budget worden teruggekomen. Daarom moet het ontwerpbesluit wel veranderd worden.

Mevrouw KLIP neemt de suggestie over om het ontwerpbesluit te veranderen. Die verandering zal dan wel liggen in de door haar voorgestelde lijn.

Spreekster dankt de fractie van de SP voor haar steun. Natuurlijk zullen alleen reële maatregelen worden genomen.

De suggesties van de heer Van de Boer over het opvangen van regenwater en urine zullen bekeken worden.

Spreekster is net zo verbaasd over de worsteling van GroenLinks als de PvdA. Bij de 4% gaat het om wagenpark, lantaarnpalen en eigen behuizing. Vindt GroenLinks het onverantwoord de CO₂-uitstoot met 86% en het gasverbruik met 90% terug te dringen?

De heer LANGENKAMP wijst erop niet te hebben gezegd die terugdringing onverantwoord te vinden, maar zich te hebben afgevraagd of de maatregelen daarvoor wel verantwoord waren.

Mevrouw KLIP is blij dat de twijfel bij de heer Langenkamp nog groter is dan zij dacht.

Het college deelt de mening van de ChristenUnie dat uitvoering van de maatregelen meer mag kosten dan de terugverdientijd. Toch doet het college zijn stinkende best om subsidies binnen te halen.

Spreekster wil graag uitleggen waarom nu zoveel aardgas wordt gebruikt.

De heer DE JONG heeft vernomen dat de zonnecellen op het dak goed werken, maar wijst erop dat het paneel in de hal aangeeft dat het aardgasverbruik zeer ver boven de norm is.

Mevrouw KLIP zegt dat met de voorgestelde maatregelen het aardgasverbruik met 90% wordt teruggedrongen.

De EPC geldt voor nieuwe panden. Het is haar niet bekend of nu al berekend kan worden wat de EPC voor het provinciehuis is na het uitvoeren van de voorgestelde maatregelen. Zij zal dit uitzoeken. Het lijkt haar overigens niet helemaal juist een nieuw pand te vergelijken met een 35 jaar oud gebouw dat is gerenoveerd.

De heer BAAS wijst erop dat in het voorstel voor het Programma Provinciehuis van Morgen (statenstuk 2008-333) in de tweede alinea van de inleiding wordt verwezen naar drie statenstukken uit 2006. De WKO en het glas zijn al in het revitaliseringstraject verwerkt. Door niet akkoord te gaan met statenstuk 2008-333 zet het CDA een streep door statenstuk 2008-334.

De heer LANGENKAMP vraagt waarom geen WKO en HR++-glas kan worden aangebracht als niet het hele provinciehuis wordt gerevitaliseerd. Die onderdelen zijn in de loop der tijd toegevoegd, maar kunnen er toch ook weer uitgehaald worden?

De heer DE JONG zegt dat in 2006 drie statenstukken zijn goedgekeurd: een voor de revitalisering, een voor de WKO en een voor het isolatieglas.

Statenstuk 2008-333 betreft de herziening van kredieten voor Revitalisering van het provinciehuis. Daarin staat niet dat de stukken uit 2006 over de WKO en het isolatieglas zijn ingebracht in 2008-333. In dat stuk gaat het alleen maar over indexen en over een bedrag van vijf ton.

Uit het staatje op pagina 334-2 blijkt hoe het bedrag van € 4,3 miljoen tot stand is gekomen. Vanuit zijn actieve informatieplicht had het college ook een staatje moeten toevoegen met de bedragen uit de oude statenstukken en had het duidelijk moeten maken of die bedragen bovenop het bedrag van € 4,3 miljoen komen of daarin verdisconteerd zijn. Als de staten dat allemaal zelf moeten uitzoeken, moeten zij in het vervolg de stukken tien weken voor de vergadering krijgen.

Mevrouw KLIP zegt dat het isolatieglas ook wel degelijk in statenstuk 2008-334 is genoemd.

De heer BAAS herhaalt zijn opmerking dat de drie statenstukken uit 2006 in statenstuk 2008-333 zijn genoemd. Die oude statenstukken zijn in 2008-333 geïntegreerd. Het staat onderaan op pagina 1 van de toelichting.

Mevrouw KLIP zegt dat wat de heer Langenkamp vraagt theoretisch wel kan. Maar omdat de meerderheid van de staten om allerlei redenen akkoord is gegaan met Revitalisering van het provinciehuis, wordt die revitalisering gekoppeld aan de energiemaatregelen.

De VOORZITTER vraagt het college of niet ook de ontwerpbesluiten van de andere statenstukken moeten worden aangepast.

TWEEDE TERMIJN

De heer DE JONG begrijpt uit de woorden van de heer Baas dat de oude statenstukken uit 2006 zijn verwerkt in het nieuwe statenstuk 2008-333, dat het daarin genoemde bedrag de totale aanneemsom is en dat daarop weer indexen zullen moeten worden toegepast. Hij krijgt dit graag zwart op wit bij alle A4'tjes die de staten met de vrijdagzending krijgen.

Mevrouw KLIP lijkt het geen goed idee alle ontwerpbesluiten te veranderen. Voor het Drents Museum hoeft het ook niet. De vraag van de heer Veenstra ging ook specifiek over statenstuk 2008-334. Het lijkt haar mogelijk het stuk ongewijzigd te laten, omdat is toegezegd dat een tussenfase wordt ingelast. Als dit juridisch niet zo kan, horen de staten dat.

De heer VEENSTRA vindt het handiger dat een nieuw ontwerpbesluit wordt voorgelegd.

De VOORZITTER stelt vast dat het stuk de B-status behoudt.

13. Statenstuk 2008-337, Nota Europastrategie Drenthe

De heer BERENDS wijst erop dat de nota inhoudelijk aansluit op thema's van de Strategische agenda van het SNN als energie, agribusiness, sensortechnologie en watertechnologie. De zorg economie, een door de fractie van de PvdA belangrijk geacht thema, ontbreekt.

Hoe denkt het college erover dit thema wel mee te nemen? Daarvoor komen gigantisch grote subsidies vrij in Europa en om de boot niet te missen, moet Drenthe op het vinkentouw zitten. Is het college voornemens dit te doen of volgt het slaafs de agenda van SNN?

In zowel het verhaal van de commissie Lodders als in het verslag van de Commissie rol en taken is sprake van een terugtrekkende rol van de provincie als het gaat om de Sociale agenda. Hoe verhoudt dat terugtrekken zich tot Europa dat toch met verve in dit verhaal staat? Hebben de beide rapporten gevolgen voor de voorliggende nota op het punt van een sociaal Europa?

Het college sluit zich aan bij de beginselen van subsidiariteit en proximateit, het dicht bij de burger zijn. De Commissie rol en taken stelt dat de provincie zich moet beperken tot alleen de instituties dan wel georganiseerde burgers, omdat voor de individuele burger de gemeente het primaire aanspreekpunt is. Maar in de voorliggende nota wordt gekozen voor een directe benadering van de burger als het om de thema's van Europa gaat. Staan beide benaderingen niet haaks op elkaar?

Hoe ziet het college de relatie met het mondiale gebeuren? Drenthe moet zich immers niet opsluiten in het bastion Europa.

Omdat de fractie de onlangs ontvangen brief van het Mondiaal Centrum nog niet heeft kunnen bespreken, zal het statenstuk in ieder geval de B-status moeten houden.

Wat betekent de tekst in de toelichting dat de provincie niet meer aan ontwikkelingssamenwerking doet, maar alleen contacten onderhoudt met de Molukken? Is het dus: alleen Europa en daarmee basta?

De heer DE JONG zegt dat zijn fractie met de nota instemt. De fractie waardeert het dat de Werkgroep DrEUn bij de opstelling ervan betrokken is.

Met de opmerkingen die de fractie van de VVD nog zal maken over het Europoloket en de praktische inrichting ervan stemt het CDA in.

Kan de zinsnede dat de staten bij het beleid betrokken worden nader gespecificeerd worden, bijvoorbeeld door daaraan toe te voegen dat de staten tweemaal per jaar horen welke voorstellen zij wanneer krijgen voorgelegd?

De heer KERSTHOLT stelt vast dat de bestuurlijke drukte rond Europa groot is. Dit blijkt onder meer uit alle nota's die erover verschijnen. Drenthe moet selectief zijn en goed nagaan op welke terreinen het zijn rol en taken goed en nadrukkelijk kan uitoefenen.

Net als de heer Berends zou spreker graag meer aandacht hebben voor de zorg economie, vooral ook omdat beleid op dat punt dicht bij de burgers komt.

De VVD wil graag dat er een Europoloket komt, dat een bron van kennis en hulp is voor allerlei kleine bedrijven en instellingen die met enige duizenden of tienduizenden euro's van Europa mooie dingen kunnen doen. Dit kan een loket zijn naar analogie van de functionaliteit die Overijssel op zijn website aanbiedt. De VVD zal hierover in de statenvergadering een motie indienen. In die motie wordt gevraagd om een functionaris die gemakkelijk bereikbaar is en die door kleinere instellingen en gemeenten kan worden benaderd om op aanvraag assistentie te verlenen. Die functionaris kan met zijn kennis van en ervaring met de diverse programma's de juiste gegevens en documenten bij de toekennende instanties laten landen. Europa komt zodoende bij de gewone man en de gewone man kan gemakkelijk bij Europa komen. Europa wordt zo bekender bij iedereen en dat kan leiden tot een betere opkomst bij de verkiezingen.

De gevraagde functionaris moet ingebed worden in de provinciale organisatie.

Net als de fractie van de ChristenUnie vindt de VVD het budget van € 50.000,- aan de krenterige kant. De fractie stelt prijs op een wat ruimhartiger beleid.

De heer OOSTERLAAK zegt dat de SP, ook al heeft zij het idee dat het doel van Brussel vooral het rondpompen van geld is, ermee instemt dat van alle mogelijkheden gebruik wordt gemaakt om geld naar Drenthe te halen.

Hij wijst erop dat je met teksten als in de inleiding op de nota Europa niet populair wordt bij de burger.

De heer MEDEMBLIK merkt op dat het Verdrag van Lissabon een verdere verdieping van het integratieproces betekent. Een "nee" van Ierland zal hieraan niet veel veranderen.

Het voorstel van de VVD voor een Europoloket vindt spreker erg belangrijk. Zijn fractie had een ietwat andere insteek in gedachten, maar erkent haar meerdere in de VVD.

Gelet op alles wat de provincie wil ondernemen in Drenthe om Europa bekendheid te geven, is een bedrag van € 50.000,- wel erg weinig.

De heer LANGENKAMP zegt dat ook zijn fractie het een goede nota vindt en dat het bedrag wel wat hoger mag zijn.

In de toelichting wordt de indruk gewekt dat Drenthe zich uit de rest van de wereld wil terugtrekken.

Betekent hetgeen in de vierde alinea van de toelichting (pagina 2008-337-1, Thema 2) staat nog steeds dat die contacten per geval worden bekeken? Zo ja, dan is GroenLinks gerustgesteld.

Wat wordt met betrekking tot thema 3 bedoeld met "geen specifieke ontwikkelingssamenwerking"?

Vallen bijvoorbeeld de Millenniumdoelen onder algemene ontwikkelingssamenwerking?

De heer BATS dankt de commissie voor haar steun voor dit document waarop de staten bijna een jaar hebben moeten wachten. Dat het zolang heeft geduurd, is omdat voor een deel een basis is gezocht in het SNN-programma.

Het SNN heeft het thema Zorgeconomie voorsnog van zijn agenda gehaald, maar op provincie-niveau - het geldt ook voor de andere partners - blijft zorg als een belangrijk thema gedefinieerd en op de agenda.

Leden van het Comité van de Regio's, waarvan spreker er een is, zijn ook lid van adviescommissies.

Zo is Drenthe lid van de ECOS, de commissie die adviseert over economisch en sociaal beleid.

Het gaat nu om de vraag hoe de Sociale agenda zich verhoudt tot Ladders en de discussie over de rol en taken van de provincie. De nota is opgesteld in samenspraak met DrEU en veel actoren in het veld en ook zij konden geen eenduidig antwoord op die vraag geven.

Het college voelt zich verantwoordelijk om de brede rol voor Europa op te pakken, voorsnog ook nog namens de gemeenten, ook al zijn die vertegenwoordigd in de VNG.

Het college zal zich voorlopig op de speerpunten richten. Er is niet alleen geografisch maar ook in de thema's naar focus gezocht. Het college stelt zich voor de discussie heel proactief aan te gaan. Aan het eind van deze bestuursperiode moet dan blijken of staten en college een goed gevoel hebben bij de dingen die zijn gedaan.

Het college heeft zijn insteek gekozen en zijn focus op papier gezet en de staten kunnen nu laten weten of zij het hiermee eens zijn, het te ver vinden gaan of, in het geval van de financiën, te kort door de bocht. Het college meent dat zijn voorstel past in de huidige agenda, in de Europese agenda en in het huidige lobby-netwerk. Maar de staten zullen, mede in het licht van de discussie over rol en taken, tot een genuanceerd standpunt moeten komen. Het college is van mening dat dit allemaal wel bij de rol van de provincie hoort en dat de Sociale agenda heel nadrukkelijk onderdeel is van de Europese agenda.

Het college hangt het door Europa gehanteerde subsidiariteitsbeginsel aan en ziet dus alle beleid graag zo dicht mogelijk bij de burger gebracht. Het college beseft echter wel - de gemeenten hebben het college in die gedachte gesterkt - dat het acteren rond het thema Europa voor gemeenten, behalve de 100.000+-gemeenten, vele malen lastiger is dan voor de provincie. De provincie heeft specialismen in huis op het terrein van Europa en de provincie heeft via haar netwerken de mogelijkheid die specialismen op een hoger plan te tillen en haar kennis uit te venten en - spreker zet vooral daarop in - over te brengen op gemeenten en andere actoren in dit veld. Maar er is sprake van een spagaat, want wie is van dit thema? Thorbecke heeft op dit punt geen grenzen bepaald en dus is de keuze uiteindelijk aan de staten.

Het college wil op het terrein van Europa effectief opereren en dat betekent niet alleen geld halen, maar ook het beïnvloeden van wet en regelgeving en het uitventen van de kwaliteiten van Drenthe. Het is niet voor niets dat mevrouw Klip de milieuportefeuille Europa beheert, met als doel de kernwaarden van het Noorden niet alleen via het IPO in Den Haag kenbaar te maken, maar ook heel uitdrukkelijk in Brussel.

Spreker zegt toe met enige regelmaat met voorstellen te zullen komen en punten agenderen in de hoop dat DrEun dat ook doet en dat de staten de thema's oppakken en bijvoorbeeld besluiten met een kleine commissie te gaan kijken of alles wat de gedeputeerde vertelt over Letland wel echt waar is. Op deze manier blijven de staten betrokken bij de langetermijnagenda voor Europa.

Het selectief zijn loopt als een rode draad door het document. Het college heeft een speerpunt bepaald, namelijk de Noordelijke ontwikkelingsas, waarmee Drenthe een historie deelt, die kansen biedt en welk project behapbaar is.

De opmerkingen van de staten over de zorgeconomie zal spreker in Brussel in ECOS inbrengen. De verslagen van ECOS zijn openbaar en via internet te raadplegen. De desbetreffende link zal doorgegeven worden.

Het college wacht de aangekondigde motie voor het instellen van een Europaloket af. Misschien kan een brug geslagen worden tussen de subsidiemakelaar en het Europaloket. Inmiddels is spreker al in overleg met een aantal actoren in dit veld om hun kennis naar Drenthe te halen. Via de opleiding European Studies komen niet alleen stagiaires maar ook wetenschappelijke informatie naar de Drenthe.

Spreker zal de portefeuillehouder financiën vragen of er nog additioneel geld is voor een Europaloket of dat dit ook betaald moet worden uit het bedrag van € 50.000,--. Als het laatste het geval is, zullen de staten zelf om geld moeten vragen.

In reactie op de eerste opmerking van de heer Oosterlaak wijst spreker erop dat de economie bestaat bij de gratie van het rondpompen van geld. Maar Europa is meer dan alleen het rondpompen en halen van geld. Na 2013, als de budgetreview aan de orde is en het Garantiefonds landbouw wegvalt en er alleen geld beschikbaar is voor de structuurfondsen en de interregionale samenwerking, zal bekeken moeten worden hoe het financieel allemaal verder moet.

Spreker dankt de fractie ChristenUnie voor haar steun voor de nota.

Op de vraag van de heer Langenkamp of Drenthe zich terugtrekt uit de rest van de wereld, is het antwoord "ja". De ambitie die Drenthe vanwege zijn schaal kan hebben, noopt de provincie zich vanuit een bepaalde beleidsvisie tot een bepaalde regio in Europa te beperken.

De à la carte contacten vallen wat spreker betreft niet onder het voorliggende beleidsdocument. Het college zal onderzoeken of die onder andere beleidsterreinen vallen. Blijkt dit niet het geval te zijn, dan besluiten de staten zelf of zij iets wel of niet willen. Dit college staat niet te popelen om uitvoering te geven aan die à la carte samenwerking.

Er is geen specifieke ontwikkelingssamenwerking meer, staat in de toelichting. Eigenlijk moet dat specifieke worden vervangen door "algemene". De samenwerking met de Molukken blijft uit respect voor de gezamenlijke historie. Het college omarmt de Millenniumdoelstellingen niet, maar uiteindelijk bepalen de staten binnen de thema's 2 en 3 hun eigen agenda.

De VOORZITTER constateert dat dit punt voldoende besproken wordt geacht. Hij hoort graag van de commissie of zij de rest van de agenda nu nog wil afwerken.

De heer KLAVER zegt dat zijn fractie om 19.00 uur zou beginnen te vergaderen. De nog niet behandelde agendapunt komen wat hem betreft in de volgende vergadering aan bod.

De heer VEENSTRA zegt het onderwerp van agendapunt 14 in zijn algemene beschouwingen mee te zullen nemen, maar het toch ook nog wel eens in een commissievergadering te willen bespreken.

Het lijkt hem wel belangrijk het agendapunt Mededelingen af te werken.

De heer DE JONG wijst erop dat om ruzie in het SNN te vermijden agendapunt 15 wel voor eind september moet worden behandeld.

Mevrouw ROZEMA zegt dat het punt op 24 september in de Statencommissie BFE aan de orde kan komen; dat is nog vóór de extra AB-vergadering van 29 september.

De VOORZITTER stelt vast dat alleen de agendapunten 16 en 17 nog resten.

16. Mededelingen

De heer LANGENKAMP zegt dat de heer Baas en hij een paar weken geleden een goed gesprek hebben gehad naar aanleiding van het uitlekken van de Voorjaarsnota 2008. Hij wil benadrukken dat, in tegenstelling tot wat in de krant stond, de heer Baas en hij geen enkel persoonlijk probleem hebben. Besloten is over dit gesprek in deze vergadering mededelingen te doen en niet eerder te reageren. Vreemd genoeg stond er in de krant van maandag jl. een verhaal over dit gesprek. Inhoudelijk klopte er weinig van, maar de vraag is hoe de journalist van dit gesprek wist. Hieruit blijkt dat het "lekker" niet eenmalig was.

Omdat de heer Baas en spreker twee verschillende partijen vertegenwoordigen, is het logisch dat zij verschillende meningen hebben. GroenLinks vindt een aantal zaken niet goed gaan en daarbij was het uitlekken van de Voorjaarsnota de druppel. Het was de zoveelste keer dat zo iets gebeurde en het college bleek het normaal te vinden. Spreker erkent dat hij niet via de pers had moeten communiceren.

Het informeren door GS van PS gaat niet goed. De afdeling Communicatie vindt het normaal dat GS eerst een persconferentie geeft en dat de staten pas daarna worden geïnformeerd. De heer Baas zei dit punt in GS ter sprake te zullen brengen.

De heer BAAS zegt dat een onderzoek zal worden ingesteld naar de procedure van het informeren van PS in relatie tot het informeren van de pers. Over de uitslag van dit onderzoek worden de staten zo spoedig mogelijk geïnformeerd.

De VOORZITTER acht dit onderwerp belangrijk genoeg om iedere fractie gelegenheid te geven te reageren.

De heer VEENSTRA vindt het dapper van de heer Langenkamp om het ter sprake te brengen, maar heeft wel het gevoel dat hij er wat overheen vliegt. In de krant stond namelijk nogal wat over de heer Baas. Hij stelt er prijs op dat de heer Langenkamp in deze openbare vergadering stevig afstand neemt van die uitlatingen.

De heer LANGENKAMP zegt dat de heer Baas en hij de afspraak hebben gemaakt het hierbij te laten. Er zijn inhoudelijk wel een paar dingen besproken.

De heer VEENSTRA herhaalt zijn vraag of de heer Langenkamp spijt heeft en afstand neemt van wat hij volgens de krant heeft gezegd. Dát is de belangrijkste vraag.

De heer LANGENKAMP zegt dat wat in de krant staat niet 100% juist is.

De heer VEENSTRA wijst erop dat de heer Langenkamp in het bericht wordt geciteerd, dat hem althans woorden in de mond worden gelegd. Die woorden betekenen nogal wat voor het aanzien van de politiek en daarom is de vraag terecht of hij afstand neemt van die woorden of hij die nu wel of niet gebezigd heeft.

De heer LANGENKAMP vindt het de verkeerde volgorde om afstand te nemen van woorden die hem in de mond zijn gelegd. Hij betreurt het dat het zo in de krant stond en daarom heeft hij hierover met de heer Baas willen praten.

De heer VEENSTRA vraagt of de heer Langenkamp nooit met zoveel woorden heeft gezegd dat de heer Baas mag aanblijven tot na de zomer en daarna moet opstappen.

De heer LANGENKAMP zegt te hebben aangegeven dat GroenLinks al bij de onderhandelingen over de vorming van een college heeft gezegd - dat staat ook in het artikel - dat zes gedeputeerden te veel zijn.

De heer VEENSTRA vindt dit geen antwoord op zijn vraag. De vraag is of is gezegd dat de heer Baas weg moet en dat hij nog mag blijven tot de heer Looman terug is en zo ja, of de heer Langenkamp afstand neemt van die uitspraak.

De heer LANGENKAMP geeft toe dat dit wel de strekking van zijn opmerkingen was. Hij heeft in het gesprek met de heer Baas gezegd dat hij dit niet via de pers had moeten medelen, maar in de vergadering in deze zaal.

De heer VEENSTRA vraagt of de heer Langenkamp nog wel achter die uitspraak staat.

De heer LANGENKAMP antwoordt bevestigend.

De heer VEENSTRA vindt het goed dit te weten, want daar kan dan bij de algemene beschouwingen op teruggekomen worden.

De heer KLAVER vraagt of de heer Langenkamp inmiddels tot het inzicht is gekomen dat het politiek staatsrechtelijk niet juist is een bestuurder niet langer het vertrouwen te geven vanwege het "lekker" vanuit dit huis. Het gesprek tussen de heer Langenkamp en de heer Baas is ook uitgelekt en daar wordt de heer Langenkamp niet op aangesproken.

Als een bestuurder faalt, niet informeert of sportvelden aanlegt die achteraf veel te duur blijken te zijn, dan kan hij naar huis gestuurd worden.

De heer LANGENKAMP stelt vast dat de heer Klaver uit ervaring spreekt.

Er is in het gesprek met de heer Baas noch met de journalist sprake geweest van een motie van wantrouwen. Ook van een knieval waarvan in de krant van maandag wordt gerept, is geen sprake geweest.

De heer BAAS beperkt zich tot de mededeling dat de heer Langenkamp en hij een goed gesprek hebben gehad en de heer Langenkamp met zoveel woorden heeft gezegd het te betreuren zijn bezwaren niet eerst met hem te hebben besproken alvorens naar de krant te gaan.

17. Sluiting

De VOORZITTER dankt allen voor de energie die zij in deze bijeenkomst hebben gestoken en sluit om 19.45 uur de vergadering.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 24 september 2008

, voorzitter

, commissiegriffier

TOEZEGGINGEN, gedaan in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 18 juni in het provinciehuis te Assen

Pagina

- 4 Mevrouw KLIP zegt toe dat de lijst van toezeggingen bij het verslag van de vergadering van vandaag zal worden ge-update.
- 8 De heer BAAS zegt toe de vraag over de vaarweg Erica-Ter Apel aan de heer Munniksma te zullen doorgeven en ervoor te zullen zorgen dat die vraag beantwoord wordt. (Betreft nadere info over tegenvallende inverdieneffecten.)
- 9 De heer BAAS zegt toe dat de staten voor de vergadering van 25 juni antwoord krijgen op de vraag wat going concern is en wat een prioriteit.
- 9 De VOORZITTER stelt vast dat het college toezending van het rapport op grond van artikel 217a heeft toegezegd.
- 25 Mevrouw KLIP zegt toe ervoor te zullen zorgen dat de staten voor de vergadering van 25 juni een A4'tje ontvangen met een inzichtelijk verhaal over de op pagina 11 van de Voorjaarsnota 2008 genoemde projecten. (Is gebeurd, SG.)
- 34 De heer BAAS zegt toe dat de risicoparagraaf in de aanvullende informatie wordt opgenomen. (Is gebeurd, SG.)
- 36 Mevrouw KLIP zegt toe dat de vragen van de Statencommissies OGB en BFE over statenstuk 2008-334, Provinciehuis als voorbeeldproject klimaat en energie) een schriftelijke beantwoording krijgen. (Is gebeurd, SG.)
- 43 De heer BATS zegt toe met enige regelmaat met voorstellen te zullen komen en punten te zullen agenderen met betrekking tot de rol van Drenthe in Europa.
- 43 De heer BATS zegt toe de link waarmee doorgelinkt kan worden naar de verslagen van ECOS te zullen doorgeven.
- 44 De heer BAAS zegt toe dat de staten zo spoedig mogelijk geïnformeerd worden over de resultaten van het onderzoek naar het informeren van de staten in relatie tot het informeren van de pers.

Lijst van toezeggingen Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie
(tot en met statencommissievergadering van 25/26 juni 2008 bijgewerkt)

Nr	Datum toezegging	Korte termijn (binnen 3 maanden)	Afdoening	✓
1.	07-11-2007 SC BFE	De heer LOOMAN zegt toe een notitie te maken over de meest recente stand van zaken bij het vliegveld Eelde en hoe daarmee moet worden omgegaan.		✓
2.	30-01-2008 SC BFE	De heer BATS zegt toe dat het project Duurzame economische innovatie en inpassing in de toeristische sector nog voor de statenvergadering van 19 maart 2008 in een bijlage bij het statenstuk concreet wordt gemaakt.		✓
3.	16-04-2008 SC BFE	De heer BATS zegt toe na de meivakantie met de commissaris van de luchthaven de mogelijkheid te zullen bespreken van het voor 1 juli toezenden aan de staten van een zo geactualiseerd mogelijke meerjarenraming.		✓
4.	16-04-2008 SC BFE	De heer BATS deelt mee dat het college na de zomervakantie met mededelingen over met de gemeenten afgesloten convenanten bij de staten terugkomt.		
5.	16-04-2008 SC BFE	De heer BAAS zal de staten een overzicht verstrekken van wanneer welke projecten op de schop gaan en van de inschatting van het college ten aanzien van de uitvoering.		
6.	28-05-2008 SC BFE	De heer BAAS zegt toe een tijdpad te zullen opstellen met betrekking tot de uitvoering van de aanbevelingen van de accountant en dit via de BCA te laten verlopen.		
7.	28-05-2008 SC BFE	De heer BAAS zegt toe dat de vragen over eventuele negatieve gevolgen van het doorschuiven van projecten bij Wegen en Kanalen schriftelijk zullen worden bantwoord.		
8.	18-06-2008 SC BFE	Mevrouw KLIP zegt toe dat de lijst van toezeggingen bij het verslag van de vergadering van 18 juni 2008 zal worden ge-update.		✓
9.	18-06-2008 SC BFE	De heer BAAS zegt toe de vraag over de vaarweg Erica-Ter Apel aan de heer Munniksma te zullen doorgeven en ervoor te zullen zorgen dat die vraag beantwoord wordt. (Betreft nadere info over tegenvallende inverdieneffecten.)		✓
10.	18-06-2008 SC BFE	De heer BAAS zegt toe dat de staten voor de vergadering van 25 juni 2008 antwoord krijgen op de vraag wat going concern is en wat een prioriteit.		✓
11.	18-06-2008 SC BFE	De VOORZITTER stelt vast dat het college toezending van het rapport op grond van artikel 217A heeft toegezegd.		

12.	18-06-2008 SC BFE	De heer BATS zegt toe de link waarmee doorgelinkt kan worden naar de verslagen van ECOS te zullen doorgeven.		
13.	18-06-2008 SC BFE	De heer BAAS zegt toe dat de staten zo spoedig mogelijk geïnformeerd worden over de resultaten van het onderzoek naar het informeren van de staten in relatie tot het informeren van de pers.		
		Lange termijn		
1.	17-05-2006 PS	De heer WEGGEMANS zegt toe dat het college met voorstellen zal komen gericht op het MKB en de toeristische sector ten aanzien van de regelingen die nog in stand gehouden kunnen worden, en daarbij duidelijk zal maken wat hiervan de financiële consequenties zijn.	Mei/juni 2007 brief naar PS	√
2.	07-06-2006 SC BFE	De heer WEGGEMANS zegt toe dat voor het eind van het jaar een inventarisatie zal worden gegeven van de risico's in de deelnemingen.	Juni 2007 brief naar PS	√
3.	26-09-2007 SC BFE	Mevrouw KLIP zegt toe dat zij bij de commissie terugkomt als er meer duidelijkheid is over het verloop van het onderzoek naar organisatie van en toezicht op de WMD en dat de termijn van de zittingsduur van de gedeputeerde in de RvC gekoppeld zal worden aan de duur van het onderzoek.		
4.	26-09-2007 SC BFE	De heer TER BEEK zegt toe dat wanneer de discussie over de ontwerp-Wet op de veiligheidsregio's is uitgekristalliseerd, hij de staten een notitie zal sturen, waarin is aangegeven wat de consequenties zijn voor de nieuwe wettelijke positie van de CvdK/gedeputeerde staten.		
5.	07-11-2007 SC BFE	De heer MUNNIKSMASMA zegt toe de staten op de hoogte te zullen houden van de voortgangsrapportages over het ILG die naar het Ministerie van LNV gaan.		
6.	16-04-2008 SC BFE	De heer BATS zegt toe dat zodra projecten van Coevorden concreet zijn, de staten die krijgen voorgelegd.		
7.	16-04-2008 SC BFE	Gedeputeerde BATS zegt een notitie over de positie van Meppel toe.		
8.	28-05-2008 SC BFE	De heer MUNNIKSMASMA zegt toe dat het lijstje beleidseffecten zal worden uitgebreid met uitbreiding van de werkgelegenheid en dat tegelijkertijd zal worden bekeken of er sprake is van een toename van de geïnvesteerde waarde.		

		Moties		
M4 VVD	14-11-2007	Een Maatschappelijke kosten-baten-analyse (MKBA) uitvoeren naar de haalbaarheid van het opnieuw be- vaarbaar maken van het Oranjekanaal en bevorderen dat het Oranjekanaal onder voorbehoud wordt ge- plaatst op de projectenlijst voor de Beleidsvisie Recre- atietoervaart 2007-2013.		√
M1	19-03-2008	Steeds vooraf informeren van PS over de toedeling van middelen uit het Drents Stimuleringsfonds. Met daarbij aangegeven voor welke projecten binnen 1 jaar opnieuw financiering uit het Stimuleringsfonds zal wor- den gevraagd. Prioritering van projecten is een keuze van PS.		
M3 CDA PvdA VVD	23-04-2008 (PS)	PS zijn van oordeel: - dat het algemeen bestuur van het SNN in zijn huidige opzet moet worden gehandhaafd; - dat het algemeen bestuur actiever de drie provinciale staten bij de besluitvorming dient te betrekken; - dat het dagelijks bestuur beter inhoud dient te geven aan zijn actieve informatieplicht, en verzoeken de Drentse leden van het algemeen bestuur voor de vergadering van het algemeen bestuur van 20 mei 2008 een voorstel op grond van het boven- staande uit te werken.		
M6 PvdA	23-04-2008 (PS)	PS dragen GS op voor 1 juli 2008 aan PS een geactu- aliseerde meerjarenraming van GAE voor te leggen, waarin de relevante ontwikkelingen in verschillende scenario's zijn opgenomen en inzichtelijk wordt ge- maakt wat de gevolgen (ook op de langere termijn) voor de provincie zijn.		√
M4 PvdA	25-06-2008 (PS)	PS dragen GS op om het voortouw te nemen in het komen tot een regiospecifiek sociaaleconomisch beleid in zuidwest Drenthe, waarbij noordwest Overijssel wordt betrokken en waarbij door de provincie, in over- leg met de gemeente Meppel en overige betrokkenen, een nader te bepalen aanjagende en stimulerende rol wordt gepakt bij de realisatie van het onderwijspark Ezinge in Meppel, en PS hieromtrent in het najaar van 2008 nader te berichten.		
M13 SP	25-06-2008 (PS)	PS zijn van oordeel dat zo dicht mogelijk bij de ingang van het provinciehuis, op het plein direct gelegen bij de ingang waar de dienstauto's van de gedeputeerden eveneens regelmatig geparkeerd staan, meerdere extra parkeerplaatsen gerealiseerd dienen te worden voor gehandicapten.		

M14 VVD CDA	25-06-2008 (PS)	PS verzoeken GS om: <ul style="list-style-type: none"> - de aanbevelingen vanuit de rapportage van de Rekenkamer Oost-Nederland van april 2008 betreffende oorzaken en beïnvloedingsmogelijkheden van onderbesteding over te nemen; - (Verwachte) onderbestedingen van meer dan € 500.000 danwel 10% van het totaal der lasten per programma in de diverse rapportages (bestuursrapportages, jaarcijfers) toe te lichten conform het in hoofdstuk 3 van de rapportage aanbevolen model. 		
M15 VVD CDA GL CU	25-06-2008 (PS)	PS dringen er bij GS op aan om de inrichting van een Drents Europoloket te verkennen en met een voorstel naar de staten te komen voor de realisatie daarvan. De benodigde middelen te reserveren in de begroting 2009, vanuit hoofdstuk 1 van het collegeprogramma, De Provincie doet er toe.		